EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 49 Ekim 1991

Ekim beşinci yılında

Komünistler, kuşkusuz bütünüyle objektif gerçeklerden hareketle, Türkiye'nin devrimci olanakları, olayların bu olanakların gerçekliğini doğrulayan seyri üzerinde bugüne dek belki biraz da fazlasıyla durdular. Yenilgi döneminden arta kalan ve Sovyetler Birliği ile Doğu Avrupa'daki gelişmelerden beslenerek yeniden güç kazanan umutsuzluğa ve karamsarlığa karşı mücadele, ihtiyacı bir dönem için bunu gerektirmekteydi. Bu dönem artık geride kalmıştır. Türkiye devrimci hareketi büyük bir bölümüyle zor dönemlere ve dünya ölçüsündeki ters gelişmelere dayanıksız küçük-burjuva demokratik öğelerden oluşan güçlerinin bir kısmını da bu son liberal dalgaya kaptırdıktan sonra, nihayet ileriye bakmanın önplana geçtiği yeni bir döneme girmiş bulunmaktadır. Hareketin ayakta kalmayı başaran ve bugün mücadeleyi iyi-kötü sürdüren kesimleri belli vurgu farklılıklarıyla bu aynı gerçek, Türkiye'nin devrimci olanakları, üzerinde birleşmektedirler. Kendi başına alındığında bu gelişme kuşkusuz önemli olmakla birlikte, dünya ölçüsündeki gerici liberal cereyanın hız kestiği bir dönemde ve Türkiye'de olayların ulaştığı bugünkü aşamada, artık çıplak gözle algılanabilir hale gelmiş bu nesnel gerçek üzerinde bir fikir birliğine varmak pek bir güçlük taşımadığı gibi çok anlamlı da olmamaktadır. Her zaman için asıl sorun bu olanakları değerlendirebilmekte odaklaşmaktadır. Buna uygun bir ideolojik ve örgütsel donanım içinde olabilmek, bunun gerektirdiği enerji, kararlılık ve politik inisiyatifi gösterebilmektir.

Devrimci hareketimizin gerçek gücü ve çehresi tam da bu alanda bütün açıklığı ile ortaya çıkmakta ve yazık ki durum pek de parlak görünmemektedir. Kağıt üzerinde Türkiye devrimci hareketi çok sayıda parti ve grup örgütlenmesinden oluşmaktadır. Oysa gerçek politik yaşam içinde bunu görmek mümkün değil. Politik müdahale pratiği içinde bulunanların, gelişmeleri şu veya bu ölçüde örgütlü bir politik faaliyet ile etkilemeye çalışanların sayısı bir elin beş parmağını zar zor geçmektedir. Hızlanan olaylar ve kendini dayatan pratik görevler, bazı siyasal yapıların gerçek politik yaşam içinde hiç bir şey ifade etmediklerini, bazı grupların gerçekte artık tasfiye olduklarını, öteki bazılarının ise kendi sınırlı güçlerini örgütlemek ve seferber etmek yeteneğinden yoksun bulunduklarını daha açık görülür hale getirmiştir. İstanbul işçi hareketinin ve devrimci potansiyelin merkezidir; fakat siyasal yaşamın yoğunlaştığı şu günlerde, ciddi bir politik işlevi olmayan legal dergiler platformu olmasa bazı grupların siyasal varlığını farketmek tümüyle olanaksız olabiliyor. Devrimci süreçlere müdahale ihtiyacı yakıcılığını artırdığı ölçüde, bir dizi devrimci çevre ve grubun ne ifade edip etmediği daha iyi görülür hale gelecektir. Komünistler görüntüyü aşıp politik gelişmelerin giderek daha net algılanabilir hale getirdiği devrimci hareketin pratik gerçekliğini yerli yerine oturtmalıdırlar. Bunun siyasal önemi büyüktür. Böylece kendi görev ve sorumluluklarını daha kapsamlı ve derinlemesine kavrama olanağı bulacaklar, bunlara daha enerjik bir biçimde sarılabileceklerdir.

Dünya ölçüsündeki son gerici-liberal cereyanının çürütüp tasfiye ettiği bazı gruplar ile Dev-Sol gibi gençlik ve şehrin küçük-burjuva katmanları içinde devrimci demokrat bir radikal çizgide az çok istikrar bulan bir hareketi bir yana bırakalım. Komünistler de ayrı tutulursa, devrimci hareketin geriye kalan kesimlerini iki ana kategoride toplamak mümkündür.

Birinci grup, aydın öğelerin ağırlıkta bulunduğu, entellektüel bakımdan az çok gelişmiş, varlıklarını legal platformlarda ve legal dergiler

aracılığıyla sürdüren, görüşleriyle devrimci bir katgoride yeralan, fakat pratikleriyle güçlü bir legalist-reformist geleneğin uzantıları olarak kaldıklarını da son dört-beş yıllık deneyimleriyle daha belirgin gösterenlerden oluşmaktadır. Bu gruba girenler teorik etkinlikleriyle belli bir ilgi konusu olmaktadırlar. Kendilerini devrimci politik faaliyet ve bunun taşıyıcısı olarak ihtilalci bir örgütlenme alanında üretmek konusunda ise, hem yeteneksiz hem gönülsüz olduklarını göstermiş bulunmaktadırlar. İçlerinden bir kesim bunu gelinen yerde açıkça kabullenmek durumunda kalmıştır. Bir kaç çevreden oluşan öteki bir kesim ise, yıllardır bir sonuca bağlayamadığı legal bir sözde devrimci işçi partisi fikri ile hala oyalandığı ölçüde bununla teselli bulmakta, politik iddiasızlığını kabullenmekte zorlanmaktadır. Komünistlerin temel zayıflıklarından hareketle aydın oportünizmi olarak nitelediği bu devrimci aydın potansiyeli, öte yandan işçi sınıfının devrimci iktidar mücadelesi içinde değerlendirilebilecek önemli bir entellektüel birikimin de ifadesidir.

İkinci grubu oluşturanlar ise, geçmişlerinden gelen bir politik-örgütsel varlığa ve birikime sahip bulunan, dar bir alanda olsa bile politik mücadeleye pratik olarak katılan, örgütsel etkinlikler gösteren, fakat öte yandan geçmişin halkçı ideolojik platformunu ve politik-örgütsel çizgisini aşamamanın yarattığı sıkıntılardan bir türlü kurtulamayan gruplar toplamından oluşuyor. Bu kategoriye girenler bugün genel olarak bir "sınıf yönelimi" içindedirler. Fakat tam da bunun kendisi bu grupların geçmişten gelen ideolojik ve örgütsel şekillenmeleriyle bir uyumsuzluğu açığa çıkarıyor. Bu gruplar tabandan gelen yenilenme ve ileriye sıçrama basıncı ile örgüt yönetimlerinin eskiyi sürdürme direnci arasında sürekli bir iç huzursuzluğa mahkum kalıyorlar. Üstü ne kadar örtülmeye çalışılırsa çalışılsın bu hareketler bir ideolojik dağılma içindedirler. Kendilerine olan güvenlerini yitirmişlerdir. Proleter sınıf mücadelesinin stratejik ve taktik ihtiyaçlarına karşılık verecek bir perspektif ve ideolojik donanımdan yoksunluk, bu hareketlerin sınıfa yönelik politik ve örgütsel etkinliklerini bir darlığa ve kısırlığa mahkum ediyor. Teorik gerilik örgütsel kısırlık ile eleledir bu gruba giren kesimlerde. Devrimci hareketin bu kesimi, ancak halkçılığı aşan bir ideolojik ve örgütsel yenilenme platformunda değerlendirilebildiğinde son derece verimli ve yararlı olabilecek ve bugünün ölçüleri içinde önemli bir kadrosal birikime sahiptir.

Devrimci hareketin bu iki kategorik kesimindeki en diri ve sağlam öğelerinden oluşan entellektüel ve kadrosal birikimi tek bir kanalda, proletaryanın devrimci sınıf partisi kanalında birleştirebilmek, komünistlerin partileşme çabalarının temel boyutlarından birini oluşturmaktadır. Devrimci örgüt ve çevreler yıllardır bir bunalım yaşamaktadırlar. Bu özünde bir kendini yenileyememe ve üretememe bunalımıdır. Gelişmelerin hızlandığı, varolmanın giderek politik faaliyet ve mücadele yeteneği ve kapasitesine bağlandığı bir dönemde, olayların buna uygun bir ideolojik ve örgütsel donanımdan yoksun olanları bir kenara itip tasfiye edeceğini kestirmek hiç de güç değil. Devrimci örgütlerin geçmiş sorunlarından gelen bunalım, şimdi artık bir de bu etkenden beslenmekte, derinleşmektedir. Şu dönemde iç huzursuzlukların artması, arayışların çoğalması bu etkenle sıkısıkıya bağlantılıdır. Öte yandan uzayan ve kendi içinden bir çıkış ve çözüm olanağı yaratamayan bir bünyesel bunalım, bir hareketi kaçınılmaz bir biçimde bir iç çürüme ile yüzyüze bırakır. Dünün bir kısım devrimci çevreleri böyle bir çürüme içinde bugün neredeyse tükenme noktasına gelmişlerdir.

Tüm bunlar birarada komünistlerin karşı karşıya bulunduğu sorumluluklara da işaret ediyor. Komünist hareketin her cephede başarılı bir gelişme sergilemesi ileriye dönük arayışlar için bir toplanma kanalı oluşturacaktır. Bulundukları bünyelerdeki iç imkanları zorlayarak ileriye çıkmak isteyen, ama tam da bu iç imkanların sınırlılığı nedeniyle bunu başaramayan öğelerin, ileriye, proleter sosyalizme yönelmeleri üzerinde de bir basınç ve motivasyon unsuru olacaktır bu.

*

Komünistler için başından itibaren bütün sorun, altını özenle çizdikleri devrimci olanakların değerlendirilebilmesi oldu. Stratejik bir kavrayış içinde, bu, devrimci süreçlere müdahale etmek, bunun için de öncelikle ve bir an önce partileşmek, proletaryanın devrimci sınıf öncüsünün ideolojik ve örgütsel temellerini yaratmak demekti. Ne ölçüde başarılı olduklarından bağımsız olarak, komünistler, bugüne kadarki tüm ideolo-

jik, politik ve örgütsel çabalarını bu amaç etrafında odaklaştırdılar. Parti bugün de yalnızca tüm dikkatlerin üzerinde yoğunlaşacağı bir sorun olarak kalmamalı, çözümü hız faktörüyle birlikte ele alınmalıdır. Hız faktörünü gözden kaçırmak ya da yeterince değerlendirememek, parti sorununun çözümünde belli belirsiz bir kendiliğindenci eğilimle kolkola giden bir rehavete yolaçabilmektedir. İçinde bulunduğumuz özgün koşullarda hızımızı koşullayan olayların hızı olmalıdır. Bugünün Türkiye'sinde süreçler gitgide hızlanmaktadır. Bu hızı bir ölçüde olsun yakalayamadıktan sonra Türkiye'nin devrimci olanakları üzerine söylenenler anlamsız söz yığını olarak kalacaktır.

Komünistler için en büyük şanssızlık, Türkiye'nin yeni bir devrimci yükseliş dönemine girdiği bir evrede, ideolojik ve örgütsel bakımdan son derece hazırlıksız bir siyasal akım olarak ortaya çıkmış olmaktır. Bu, hem olayların çok gerisinde kalmaya yolaçmış ve hem de devrimci hareketin bünyesindeki sosyalizm potansiyeliyle tek kanalda birleşmeyi geciktirip güçleştirmiştir. İşçi hareketine henüz son derece sınırlı bir müdahaleyi gerçekleştirebilecek bir örgütsel düzeye bile şimdilerde ancak ulaşmış bulunuyoruz. Kaldı ki, bu örgütsel düzey dahi üzerinde az sonra duracağımız gibi bugün ciddi sorunlarla yüzyüzedir. Sınıf partisi yaratmanın en kritik halkası olan teorik gelişme alanında ise henüz ciddi görevlerle yüzyüzeyiz. Kısaca, olayların nesnel akışıyla komünistlerin öznel hazırlığı arasında, bu ikincisinin aleyhine olarak ,bugün büyük bir uçurum var ve bu mesafe gitgide büyümektedir.

Olayların ivmesi günbegün artmaktadır. Yıllardır sürekli bir gelişme ve genişleme çizgisi izleyen işçi hareketi, bugün artık kendini rejimle politik çatışmalar içine sürükleyen bir yeni gelişme aşamasının sancılarını çekmektedir Böyle bir döneme örgütsüz ve politik bir önderlikten yoksun giriyor olması işçi hareketini ciddi sorunlar, kolay yenilgilerle yüzyüze bırakacak, uzun yılların mücadele birikimini zaafa uğratacaktır. Şehrin yarı-proleter kitleleri ile küçük-burjuvazinin alt katmanlarının da politik aktivite kazanacağı bir yeni döneme giriyoruz. Öncü kesimi örgütlü bir politik kimlik kazanmış bir işçi hareketi, bu katmanları kolaylıkla kendi politik etki alanına sürükleyebilir. Oysa bugünkü durumuyla işçi hareketi bu konumdan hemen tümüyle yoksundur. Kürdistan'daki devrimci süreç de ilerlemektedir. Kürt ulusal devrimci hareketi büyük mesafeler katetmiş bulunmaktadır. Gelinen yerde kazandığı mevzileri korumak ve gelişmesini sürdürebilmek için girdiği arayışların taşıdığı bozucu risklerle yüzyüzedir. Bir süredir sergilediği tutarsızlıklara son olarak bir yenisini eklemiş, seçimlerde SHP-HEP burjuva reformist blokunu desteklemiştir. Türkiye devrimci ve işçi hareketinden gerekli desteği bulamadığı sürece, bu tutarsızlıkları yenilerinin izleyeceğinden kuşku duyulmamalıdır.

Öte yandan, Türkiye'yi kuşatan bölgeler zincirinde de olaylar hızlanmaktadır. Bir bunalım ve devrim ülkesi olan Türkiye, dıştan dünyanın şu gün için belki de en bunalımlı bölgelerini içeren bir coğrafya ile çevrilidir. Karmaşık çelişkiler ve devrimci kaynaşmalar bölgesi olan Ortadoğu'da bugün hummalı bir emperyalist faaliyet vardır. Emperyalist dünya, çelişkileri kontrol altına almak, Filistin ve Kürt halklarının devrimci birikimlerini bir tehdit olmaktan çıkarmak istemektedir. Balkanlar "balkanlaşmakta", böylece derin bir iktisadi-toplumsal bunalımın kitlelerde yarattığı hoşnutsuzluk Yugoslavya örneğinde olduğu gibi ulusal boğazlaşmalara kanalize edilmektedir. Benzer olaylar Kafkasya'da yaşanmaktadır. Emperyalizmin Ortadoğu'daki siyasal-askeri etkinlikleri bölgedeki devrimci birikimi tehdit etmekte, Türkiye devriminin geleceğini ise çok yakından ilgilendirmektedir. Balkanlar, Kafkasya ve Sovyetler Birliği'nin öteki bölgelerindeki ulusal hareketler ve boğazlaşmalar çevreye, bu arada Türkiye'ye, olumsuz bir hava yaymaktadırlar. Oysa Türkiye'de odağında işçi hareketinin bulunduğu bir devrimci toplumsal hareketlilik, tüm bu bölgeler üzerinde tersten ve devrimci bir cereyana dönüşebilir. Örgütlü bir gelişme seyri kazanmış bir devrimci mücadele süreci, emperyalizmin Ortadoğu'daki etkinliklerine büyük bir darbe vurabilir, bölgedeki devrimci akımlar için olumlu bir güç ve etki kaynağına dönüşebilir.

Komünistler görev ve sorumluluklarını belirlerken, bu görev ve sorumlulukları gerçekleştirmek çabası gösterirlerken, olayların bu kapsamını ve hızını hesaba katmak zorundadırlar. Hızlanan devrimci süreçlere hazırlıksız yakalanmak bir şanssızlık olsa bile, bu süreçlerin aynı hızla çoğaltığı olanaklarla açığı mümkün mertebe

azaltmak gibi bir şansa sahip bulunduğumuzu da unutmamak gerekir. Bir süre önce yine bu sütunlarda dile getirilen bir düşünceyi yinelemek istiyoruz: *"Hem olanakların bilincinde olmak ve hem de müdahale için hiç bir aşamanın geç sayılamayacağı inancıyla hareket etmek, iyi devrimci olmanın bugünkü en önemli kriterlerinden biridir."*

*

EKİM, beşinci mücadele yılına I. Genel Konferansını gerçekleştirmiş olarak giriyor. Kendisi ideolojik ve örgütsel gelişme düzeyimizin bir ifadesi olan Konferansımız, değerlendirme ve kararlarıyla, hareketimizin yeni döneme ilişkin gelişme perspektiflerini, görev ve hedeflerini açıklıkla tespit etmiş bulunmaktadır. Bu görev ve hedeflere, içinden geçmekte olduğumuz dönemde komünistlerin önünde çözülmesi en acil sorun olarak duran partileşme görevi çerçevesinde belli bir bütünlük de kazandırılmıştır.

Hareketin genel gelişme süreci içinde biriktirmiş bulunduğu güçleri en iyi şekilde düzenleyerek, somut olarak, proleter kitle hareketini geliştirmeyi ve bu çaba içinde sınıfın ileri kesimlerini kazanıp örgütlemeyi hedefleyen bir örgütlü çalışma içinde seferber edebilmek, tespit edilmiş görevlerin temel bir boyutudur. Sınıf hareketine politik müdahale ve sınıfın ileri öğelerini sosyalizme kazanma çabası içinde örgütlenmek, bugün tüm dikkatlerimizi yoğunlaştırmamız gereken bir pratik-örgütsel görev olarak durmaktadır önümüzde.

Konferans'tan bu yana geçmiş bulunan 7 aylık çalışmanın sonuçları değerlendirildiğinde, özellikle İstanbul'da gelecek vaadeden belli adımlara rağmen, genel olarak alındığında ciddi yetersizlikler ve zaaflarla yüzyüze olduğumuz görülmektedir. EKİM, örgütsel oluşum ile politik faaliyetin gelişmesini her zaman karşılıklı ilişki ve kopmaz bağlar içinde ele aldı. Örgütsel gelişmenin somut politik faaliyetten ayrı gerçekleşemeyeceğini, sağlıklı ve amaca uygun bir örgütlenmenin militan bir politik çalışma içinde gelişip serpileceğini hep gözönünde tuttu. Bununla birlikte, bugünkü durumumuza somut olarak bakıldığında, uygulamada bu bağın zayıfladığını, örgütsel yetersizliklerin, örgüt yaşamı ve işleyişindeki kusurların, çalışma tarzındaki ciddi zaafların, politik faaliyet kapasitemizi önemli ölçüde kullanılamaz hale getirdiği görülmektedir. Örgüt ilişkilerine ve faaliyetimize çeki düzen vermek, çalışma tarzımızı düzeltmek, bir bütün olarak örgütsel yaşam ve gelişmeninin sorunlarına hızlı çözümler bulmak, şu dönem için hareketimizin en acil sorunu durumundadır.

Öncelikle örgütsel sorunlarımızın özünü ve genel çerçevesini iyi tespit etmek gerekiyor. Bizim sorunlarımız, hiç de belli bir ideolojik çizginin doğasına ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiş bir örgütsel yapıda pratik faaliyet süreci içinde sık sık ortaya çıkması kaçınılmaz olan gelip geçici türden aksaklıklardan oluşmamaktadır. Böyle olsaydı eğer sorunun kendisi sınırlı, çözümü ise nispeten kolay olurdu. Bizde sorun çok daha temelli ve kapsamlı nedenlere dayanmaktadır. Konferansımız EKİM'i "yeni bir çizgi, yeni bir gelenek, yeni bir kültür" olarak tanımladı. Bu yeniliğin örgüt anlayışımıza ve politika pratiğimize henüz yeterince nüfuz edememiş olması gerçeği, örgütsel sorunlarımızın asıl kaynağını vermektedir. EKİM, ideolojik konumuna ve sınıf yönelimine uygun bir örgütsel yapı ile çalışma tarzı ortaya koymakta henüz zorlanmaktadır. Hareket geliştikçe, faaliyetinin kapsamı genişledikçe bu uyumsuzluk ve zorlanma daha açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Sorunlarımızın özü ve esası bu çelişkide düğümlenmektedir. Bugün, EKİM'in ideolojik gelişmesi ile örgütsel gelişmesi arasında yalnızca birincisi lehine bir mesafe değil, aynı zamanda bu iki gelişme alanı arasında deyim uygunsa belli bir kan uyuşmazlığı da var. Yeni ideolojik konumun siyasal-sınıfsal doğasına uygun bir örgüt anlayışı ve uygulaması yeterince geliştirilemediği ölçüde, doğan boşlukta, geçmişten miras küçük-burjuva anlayış ve alışkanlıklar yeni örgüt yaşamımızın üstüne bir ağırlık olarak çökebilmektedir. Önderlik anlayışında, ilişkilerde, işleyişte, çalışma biçimi ve yöntemlerinde, iç demokrasi ve disiplin anlayışlarında, bu eski zihniyetin sayısız örneğini görmek ve göstermek hiç de zor değil. Bu son derece ciddi bir durumdur. Yalnızca örgüt yaşamımızı bozmakla, örgütsel-pratik faaliyetimizi zaafa uğratmakla kalmamakta, EKİM'in yeni kimliğinin pratikte somutlaşmasını güçleştirdiği ölçüde, bilinç karışıklıklarına da neden olmaktadır. İdeolojik çizgimize, politik görüşlerimize yakınlık duyan, ama farkımızı politik-örgütsel pratiğimiz içinde

de görmek isteyen dışımızdaki bazı devrimcileri tereddüte düşürdüğü gibi, pratik bir farklılığı sergileyememek ölçüsünde, bizzat içimizde, proleter sosyalizmi ile küçük-burjuva sosyalizmi arasındaki ayrım çizgilerini silikleştirmede ifadesini bulabilecek bir liberal eğilime de zemin olmak tehlikesini taşımaktadır.

EKİM'in elinde bugün son derece önemli bir kadro birikimi var. Bu büyük bir kazanç, çok önemli bir ilk birikimi ifade etmektedir. Sınıf öncüleri ile ileriye çıkmayı başarmış geçmişin birikimi devrimcilerden oluşan bu kadro kendi şahsında bir dizi üstünlüğü taşımaktadır. Hareketimizin çizgisi üzerinde bir ideolojik birlik; hareketin konumuna ve misyonuna ilişkin açık bir görüş ve kesin bir inanç; görev ve sorumluluk bilinci ile büyük bir mücadele isteği ve enerjisi; ve en önemlisi, örgütümüzün şimdiki yetersizliklerine ve zaaflarına haklı ve devrimci temellere dayalı kesin bir tahammülsüzlük var bu kadrolarda. Elbette bu kadroların ciddi ideolojik ve örgütsel yetersizlikleri de var. Fakat bu son derece doğaldır; çözümü bir örgüt ve önderlik sorunudur. Aksayan ise budur. Bu kadronun ideolojik konumumuzla uyumlu sağlam bir örgütsel yapı içinde politik görevlerimize seferber edilebilmesi bütünüyle bir önderlik sorunudur. *Ekim*'in örgütsel ve politik çalışmaya ilişkin sorunlarımızı irdeleyen eski bir yazısında yeralan şu görüşler bugün hala tümüyle geçerlidir:

"...Sorun tek tek yoldaşların değil bir bütün olarak hareketimizin sorunudur. Yeni bir çalışma tarzına intibakta zorlanan bir bütün olarak hareketimizin kendisidir. Çözümü de doğal olarak bir önderlik sorunudur. Geçmişten devralınan mevcut kadrolarda her yönüyle bir dönüşümü gerçekleştirebilmek, leninist çizgimizin ruhuna ve ihtiyaçlarına uygun leninst bir örgüt yapısı ve yaşamı kurmak, bu örgütü devrimci sınıfa yaraşır bir politika pratiği içine sokabilmek, tüm yoldaşların aktif katılımını ve katkısını gerektirse de, temelde bir önderik sorunudur. Dolayısıyla mevcut durumun sorumluluğu da herkesten çok hareketimizin önderliğinin omuzlarındadır." (Sayı:30, s.15)

Teori ile pratik arasındaki uyumun ilkesel önemine, ideolojik gelişme ile örgütsel gelişmenin organik bütünlüğüne çıkışından itibaren özel bir önem vermiş bir hareketin dört yıllık bir sürecin ve bir örgüt konferansının ardından bu düzeyde ve kapsamda örgütsel sorunlarla yüzyüze kalması ciddi bir tutarsızlığın ifadesidir. Ortada koşullarla ya da güçlerin yetersizliği ile izah edilebilir bir durum yoktur. Ortada zayıf kalan bir önderlik fonksiyonu vardır. Örgüt sorunu salt pratik değil, ideolojik-politik çerçevesi olan temel bir sorundur. EKİM, örgüt sorununu bu asıl çerçevesi içinde ve pratik gelişmelerle sürekli somut bağını kurarak incelemek ve irdelemek, kadrolarını yalnızca programatik ya da taktik sorunlarda değil, aynı zamanda örgüt sorununda da ideolojik bir kavrayışla ve pratik deneyimle donatmak konusunda yeterli çabayı sarfetmemiştir.

Sorunun bir başka boyutu daha var. Örgüt politik müdahale ve önderlik aracıdır; bu tür bir çaba içinde kendi gerçek yapısını, işleyişini, kadrolarını bulur, geleneklerini ve değerlerini oluşturur. Ne var ki örgütün politik müdahale faaliyeti, bu faaliyetin sorunlarında ideolojik ve politik bakımdan tam bir açıklık gerektirir. Örgütün önüne sınıf hareketine müdahale ve sınıf öncüsünü kazanmayı görev ve hedef olarak koymak, kendi başına yeterli ve anlamlı değil. Bu çabaya ışık tutacak somut politika ve taktikler geliştirmek, bu tür bir çabanın ortaya çıkardığı ve çıkaracağı sorunları sürekli irdelemek, örgüt kadrolarını ve birimlerini bu alanda donatmak da gereklidir. Yürüteceği faaliyetin somut sorunları konusunda donanımsız kalan örgüt birimleri ya atalet içinde kalırlar, ya da verimsiz ve sonuçsuz bir çaba içinde çırpınır dururlar. Bu alandaki önderlik boşluğunu kendi kavrayışlarıyla gidermeye çalıştıkları ölçüde ise, bu, bir dizi sağlıksız sonuçla birlikte örgütün pratik faaliyet hattında birliği yokeder. Her birim ya da mahalli alan kendine göre bir pratik faaliyet hattı saptar ve uygular. Sonuç kaçınılmaz olarak bir amatörlük ve kargaşa olur. Aynı şeyleri, örneğin legal araç ve olanakların daha etkin kullanımı ile ilgili ya da örneğin gençlik alanında birikmiş güçleri inisiyatifli bir çalışmaya yöneltme niyetiyle ilgili de söyleyebiliriz. Hareketimiz, bugün legal alanı daha geniş kullanmaya başladığı ölçüde, bunu illegal örgütlenme ve faaliyete tabi, onu geliştirip güçlendirerek yapmak konusunda ciddi yetersizlikler taşıdığını da ortaya koymaktadır. Buna ilişkin bir örgütsel eğitim ve donanım sağlanamadığı takdirde, legal yöntem ve olanakların kullanımı hareketimizi görünürde güçlendiren, gerçekte ise legalize olma riski ile yüzyüze bırakan bir sürece

dönüşebilecektir. Aynı şekilde gençlik alanındaki güçlere geniş bir inisiyatif tanımak, fakat bunu, komünist bir gençlik örgütlenmesinin ilkesel ve pratik sorunlarından bugünün gençlik hareketinin sorunlarına dek uzanan bir dizi konuda ideolojik-politik bir donanımla birleştirmeksizin yapmak, gençlik kadrolarını altından kalkamayacakları sorunlarla yüzyüze bırakmak demektir. Amatörlüğe ve kendiliğindenciliğe bile bile kapı aralamaktır.

Örgütsel alandaki sorunlarımızın bir başka kaynağı ise tam da budur. Hareketimiz yalnızca örgütsel şekillenmenin sorunlarında değil, pratik faaliyetin politik sorunlarını işlemede de zayıf ve yetersiz kalmış, bu da örgütsel gelişmemizi ve oturmuşluğumuzu sınırlayan, geciktiren ve zedeleyen bir faktöre dönüşmüştür. Bu, önderlik fonksiyonunun aksadığı bir diğer temel alandır.

Hareketimiz gelişmesini sürdürmektedir. Gözden kaçırılmaması gereken bir temel nokta, bugün karşı karşıya bulunduğumuz sorunların tam da yaşamakta olduğumuz gelişmeyle birlikte ortaya çıkıyor olmasıdır. Bu yönüyle sorunlarımız aynı zamanda bir büyüme zaafiyeti olarak görülmelidir. Hareket geliştikçe, örgütsel faaliyetin alanı ve kapsamı genişledikçe, bu gelişmenin ihtiyaçlarına özellikle önderlik düzeyinde yeterince yanıt verilememektedir. Bu ,çözücü sorumluluğa da kendiliğinden işaret ediyor: EKİM önderliği ve, bu önderliğin taşıyıcısı olarak Merkez Yayın Organı (*Ekim*). Fakat öte yandan, tüm bu sorunlar ve ihtiyaçlar, bütün bir örgütsel birikimimiz, tüm kadrolarımız harekete geçirildiği ölçüde çözülebilir ve karşılanabilir. Bu ise, sorunlarımızın tüm örgüte maledilmesini, tüm örgütü kucaklayan bir çözücü tartışmanın başlatılmasını, çözüm doğrultusunda tüm örgüt güçlerinin seferber edilmesini gerektirir. Tüm bu çabaların yönlendiricisi ve taşıyıcısı olması gereken Merkez Yayın Organı'm, *Ekim*'i, etkili bir silah olarak kullanmayı gerektirir.

*

Örgütsel sorunlarımızın ve taktik önderlik ihtiyaçlarımızın bugün için kendini acil olarak dayatan önceliği ne olursa olsun, komünistler kendilerini bekleyen sorumlulukların genel kapsamını ve önemini hiç bir biçimde gözden kaçırmamalıdırlar. EKİM I. Genel Konferansı; içinden geçmekte olduğumuz genel gelişme evresinde, komünistlerden acil çözüm bekleyen sorunun kapsamını, *"Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü"* başlıklı değerlendirme ve karar metninde ortaya koymuş bulunmaktadır. Burada görevlerin ideolojik, politik ve örgütsel boyutları bir bütünlük içinde ifade edilmiştir. Bu görevler bütünü hareketimiz için bağlayıcı bir hareket hattıdır. Bu nedenle tüm örgüt birimlerimiz ve tüm yoldaşlarımız tarafından tekrar tekrar incelenmeli, tartışılmalı ve uygulanmalıdır. EKİM, bu görevleri her düzeyde gerçekleştirmek için üzerine düşeni yapmak sorumluluğu ile yüzyüzedir.

İlgili karar metninde bu görevlerin ilki şöyle özetlenmektedir:

"Teorik gelişme partileşme sürecinin esas ve tayin edici halkasıdır. Zira parti herşeyden önce sağlam bir marksist-leninist teorik temel ve bu temel üzerinde beliren net bir ideolojik kimlik demektir. Parti programı bu çabanın özlü, süzülmüş ve yetkin bir ifadesinden başka bir şey olmayacak, aynı şekilde, partinin taktik ilkeleri de bu çabanın bir ürünü olarak netleşecektir. Devrimci teorinin anlamını ve işlevini doğru kavrayan ve teorik gelişme kavramını da bu kavrayış içinde ele alan her marksist-leninist için, partileşme süreci içinde teorik gelişmenin taşıdığı tayin edici önemi anlamakta bir güçlük yoktur. Teorik gelişme, eşlik ettiği ve yolunu açtığı politik ve örgütsel gelişme süreçlerinin sağlıklı ve başarılı olabilmesinin güvencesidir. Aynı şekilde teorik gelişme, tüm marksist potansiyeli tek bir parti çatısı altında birleştirebilmenin etkili bir yolu ve zorunlu bir önkoşuludur."

Kendini pratik olarak dayatmış bulunan acil örgütsel sorunlara rağmen, orta vadede bakıldığında, EKİM'in taşıdığı sorumluluğun kritik halkası teorik gelişme ihtiyacıdır. Bugüne kadar bu yükü hareketimizin tek yayın organı olarak *Ekim* taşıdı ve doğal olarak bunda zorlandı. *Ekim* artık bu yükü, teorik ağırlıklı bir dergiyle paylaşacak bir aşamaya gelmiştir. Bu, bir Merkez Yayın Organı olarak *Ekim*'in asıl işlevi olan politik ve örgütsel önderliği daha uygun koşullarda gerçekleştirebilmesi olanağı demektir. İçinden geçmekte olduğumuz şu günlerde buna özellikle ihtiyacımız var.

EKİM

Teröre meşruluk zırhı: Erken seçim

Türkiye bugünlerde parlamento seçimleri nedeniyle sıcaklaşan bir siyasal atmosfer teneffüs ediyor. Her seçim döneminde olduğu gibi, kuşkusuz bugün de kitlelerin politizasyonunda belirli bir artış var. Ne ki, bu seçim döneminin belirgin özelliği kitlelerdeki politizasyondaki artıştan ziyade, seçimler vesilesiyle kitlelerin politizasyonundaki farklılaşmadır.

İşçi sınıfı siyasal tercihler alanındaki bölünmüşlüğünü kendi eylemliliğine yansıtmayarak birleşik bir mücadele sürecine girdiği ölçüde, burjuva muhalefetin sınırlarını daha ilk adımda görebilmek imkanına kavuştu. Bu nedenle burjuva muhalefet partilerine karşı gittikçe belirginleşen bir hoşnutsuzluk duymaya başladı. Bu birbirini etkileyen süreçler sonunda işçi sınıfı, ekonomik-demokratik hakları kazanmanın, herşeyden önce sınıfın genelini kapsayan ve kendi özgücüne dayanan bir eylemsellikle mümkün olduğu yönünde önemli bir bilinç biriktirdi.

Yeni dönem işçi hareketinin, burjuva partilerin peşinden sürükleme ya da sınıfı bölebilme biçimindeki etkilerine önemli ölçüde kapalı olmasıyla simgelenen bu çarpıcı özelliği, mücadele düzeyi yükseldiği ve hareketi kitleselleştiği ölçüde, işçi sınıfının toplumsal muhalefetin odağına yerleşmesini sağladı. İşçi sınıfı toplumun diğer emekçi kesimlerinin desteğini giderek daha fazla kazanıyor ve hareketin taşıdığı kendiliğinden özelliğe karşın politik gündeme belirli bir ağırlık koymaya başlıyordu. İşçi sınıfı genel siyasal etkilenme düzeyinde burjuva muhalefetin ve reformizmin etkilerini henüz aşmaktan, dolayısıyla düzendışı militan bir mücadele anlayışından uzak olmasına karşın; pratik mücadelede önemli ölçüde bağımsız bir çizgi tutturabiliyor ve kendini burjuva muhalefetin bir parçası olarak görmekten ziyade, burjuva muhalefetin desteğini kazanmayı, mücadelesini kolaylaştıracak bir ek unsur olarak değerlendiriyordu.

İşçi hareketine yön veren bilinç hala belirgin olarak burjuva sınırlar içinde kalmakta; yalnızca bölüşüm mücadelesi ekseninde ifadesini bulan sendikal bilincin en tutarlı ifadesi olmaktadır. Sürecin devrimciliğini artıran faktör işçi hareketinin mevcut bilincinden değil, Türkiye kapitalizminin mevcut kapasitesinde ve sermaye düzeninin kendini yeniden üretebilmek için yöneldiği yeni birikim tarzı koşullarında, tutarlı bir sendikal hak mücadelesinin dahi bir dizi sert mücadeleyi zorunlu kılmasından, dolayısıyla da hareketin mevcut düzen kurumlarını kısa bir sürede fiili olarak karşısına almak zorunda kalmasından kaynaklanmaktadır.

Bu saptama, eğer kendiliğinden mücadelenin istikrarlı bir çizgide süreklilik taşıyarak devam edeceği ve eninde sonunda düzenin yıkımını doğuracağı biçiminde bir safsata ile birleşmiyorsa, yalnızca ve yalnızca sınıf hareketiyle sosyalizmin birleşmesinin ve öncü partinin yaratılması görevinin kazandığı güncel önemi ifade eder.

İşçi hareketinin kendiliğinden yükselmesinin komünistler açısından anlamı budur; kendiliğinden mücadele, yalnızca komünistlerle sınıf hareketinin birleşmesi açısından en uygun koşulları yaratan bir eylemsel doruk, bir dalgalanmadır.

Hiç kuşku yok ki; eğer komünistler sınıfın öncüsüyle birleşmek ve ihtilalci sınıf partisini yaratmak olarak tanımlanan tarihsel önemdeki görevlerini gerçekleştirmek için gereken yaratıcılıkta ve enerjiyle bir siyasal faaliyet yürütmüyorlarsa, sınıf hareketinin kendiliğinden kazandığı yüksekivme kendi başına büyük bir anlam ifade etmeyecektir.

Komünist hareket, işçi sınıfının yükselen kendiliğinden hareketi üzerinde sınıfla organik bağ kurma görevini yerine getirebiliyor, ihtilalci sınıf partisi sınıfın genelini ve toplumsal muhalefetin diğer bileşenlerini kendi siyasal doğrultusunda yönlendirmeyi başarabiliyorsa, ancak bu şartlarda iktidar mücadelesi muzaffer olabilecektir.

Aksi takdirde; salt başına kendiliğinden hareket, ya bir dönem sonra enerjisini tüketerek ya da burjuvazinin gereken iktisadi-siyasal açılımları gerçekleştirmesi sayesinde sönecektir; ya da eğer sönmüyor da belirli bir kararlılıkla sürüyorsa, gerici akımların-iktidarın terörüyle ezilecektir.

* * *

Bugünkü erken seçim, sermaye düzeninin kısa vadede baskı ve terör yoluyla işçi sınıfının ve hatta (başarılması nispeten daha zor olmakla birlikte) Kürt ulusunun mücadelesini ezmek ve bu sayede de, orta vadede kendi gündemindeki içe ve dışa dönük açılımları yapabilmek hedefi doğrultusunda gündeme getirilmiştir.

İçteki açılımlar, tıkanan kapitalist ekonomiye işsizliği artırarak ve yeniden düşük ücret politikasına dönerek nefes aldırma amacına dayanıyor. Özelleştirme ve sermayenin modernizasyonu için uluslara-

rası tekellerle entegrasyon çabaları, işçi sınıfına yönelik bu saldırıların ek bir nedeni olmaktadır. Düzen bu açılımları yerine getirebilmek için siyasal istikrarı sağlamak zorundadır. Siyasal istikrarı sağlamak ise, işçi hareketini ve bir politik kitle hareketine dönüşmüş bulunan Kürt ulusal hareketini ezmek anlamına gelmektedir.

Dış açılımları ise, AET ile entegrasyon umudu iyice azalan burjuvazinin ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda bölgesel jandarmalık rolünü üstlenmesi oluşturuyor. TC yalnızca içte değil, dışta da şiddet uygulayan bir terör devleti olarak reorganize edilmek istenmektedir.

* * *

Burjuvazi, işçi sınıfının yükselerek devam eden eylemleriyle kazandığı politizasyonu geriletmek amacındadır. O, işçi sınıfını yeniden yalnızca burjuva partilerden umut bekleyen bir güce dönüştürmenin, bugünün Türkiye'sinde ancak kısa süreli bir başarı şansı olduğunu hesaplıyor. Esas hesabını, işçi sınıfı üzerinde iktisadi ve siyasi baskıyı yoğunlaştırarak, orta vadede kendini bunalımdan çıkarabilecek açılımları gerçekleştirmek üzerine kuruyor. İşçi ücretlerinin reel olarak düşürülmesini ve işsizliğin artışını zorunlu kılan bu açılımların işçi hareketini daha militan eylemlere sürükleme riski, burjuvazi açısından yine tek bir yöntemle azaltılmaya çalışılacaktır; baskı ve terör...

Bu şartlarda burjuvazi açısından erken seçim, işçi sınıfını belirli bir dönem yeni hükümet karşısında sessiz bir bekleyişe sürükleyebildiği ölçüde işlevini yerine getirmiş olacaktır. Böyle bir işlevi en iyi görebilecek bir hükümet ise, parlamentoda her kararı rahatlıkla çıkarabilecek denli büyük bir çoğunluğa sahip tek bir parti ya da bir koalisyon hükümetidir.

Tekelci burjuvazinin örgütü TÜSİAD'ın son 4-5 aydır koalisyonun "yararından" sözeden açıklamaları ve ardından ANAP ve DYP lehine ortaya koyduğu ağırlık sermaye kesiminin tercihi hakkında da ipuçları veriyor.

Sermaye çevreleri, "koalisyon" seçeneğine soğuk bakınadıklarını bu yöndeki açıklamalarıyla ifade ediyorlar, bu tüm burjuva partilerinin çeşitli nüanslar bir tarafa bırakılırsa "TÜSİAD programı"nı savunmaları nedeniyle, onların güçlü hükümet arayışlarına da ters düşmüyor. Daha da önemlisi düşük oy oranlı hükümetlerin yolaçtığı meşruluk tartışmasını devreden çıkararak ve toplumun genelini temsil eden bir hükümet görüntüsü yaratarak, sermayenin toplumsal muhalefet dalgasını geriye çekme amaçlarına uygun bir zemin de sağlıyor.

Kapitalist ekonomi ciddi bir kaynak sorunuyla karşı karşıyadır; dış borçların ulaşmış bulunduğu yüksek rakamlar, burjuvaziyi bu borçların faizlerini ödemek konusunda dahi ciddi sorunlarla karşı karşıya bıraktığı için, burjuvazi daha çok dış borçlanmaya gidemiyor. Ülkeye çekmek istediği yabancı sermaye konusunda ise hala önemli bir mesafe katedebilmiş değil. Türkiye, bütün "ucuz işgücü cenneti" propagandalarına karşın, yabancı sermaye tarafından uygun "yatırım iklimine" sahip ülkeler arasında değerlendirilmiyor.

Özelleştirme adı altında KİT'lerin, yabancı ve yerli tekellere bu aşamada ve son derece ucuz fiyatlar biçilerek satılmak istenmesi, hem bu satışın yabancı sermaye açısından cazip hale getirilmesi isteğinden, hem de kaynak sıkıntısının ekonomi üzerindeki yarattığı basıncın belirgin bir biçimde artırıyor olmasından kaynaklanmaktadır.

Burjuvazi aynı zamanda bu yöntemle, KİT'lerde yığınsal işten çıkarmalara başvurarak ve bunların yerine düşük ücretli yeni işçiler alarak, hem işçilik maliyetlerini düşürmek hem de bu işletmeleri sendikasızlaştırmak istemekte ve bu sayede de özelleştirmenin daha cazip hale getirilmiş olacağını düşünmektedir. Aynı zamanda, sermayenin "kaynak sıkıntısını" giderecek en önemli unsur olarak ücretlerin düşürülmesini görmesi de, toplu işten çıkartmaları ve sendikasızlaştırmayı zorunlu kılmaktadır.

Seçimi izleyen dönemde, hangi partinin ya da partiler koalisyonunun hükümet olmasından bağımsız olarak, işçi sınıfı üzerindeki iktisadi ve siyasi baskının daha da yoğunlaşacağı görülüyor.

Komünistler, işçi sınıfının yoğunlaşacak iktisadi saldırı karşısında hazırlıksız yakalanmaması ve direniş dalgasını yükseltebilmesi için daha bugünden sınıfı uyarmak ve hazırlamak göreviyle karşı karşıyadırlar. Erken seçimi izleyen günlerde sınıfa hakim olabilecek olan belirli bir tereddüt ve beklenti havası, sınıfın öncü işçi kuşağının sermayeninin saldırıları karşısındaki görevlerini daha da önemli hale getirmektedir.

Düzenin Kürt sorununun "çözümü" konusundaki tavrı da, seçim ertesi dönemde baskı ve terörün tüm dizginlerinin serbest bırakılacağını gösteriyor. Düzen partilerinin, Kürt ulusunun özgürlük mücadelesi hakkındaki görüşlerini, en özlü şekilde, burjuvazinin ve emperyalizmin sadık ve tecrübeli uşağı Demirel şu şekilde ifade ediyor; *"Güneydoğu Anadolu sorununu eşkiyayla pazarlıkla değil, eşkiyayı ezerek çözeceğiz."* "Kürt" sözcüğünü dahi ağzına almamaya

özen gösteren bu azgın şovenist bakış, esasen bu sorunda tüm burjuva partilerinin yaklaşımlarının ortak paydasını oluşturmaktadır. ANAP sekiz yıllık uygulamalarından biliniyor; Ecevit'in yaklaşımıyla faşist Türkeş'in yaklaşımı arasında bir farklılık olmadığı bizzat Türkeş tarafından ifade ediliyor. SHP, Kürt sorunu hakkındaki şoven yaklaşımını bizzat "Kürt Konferansı"na katıldıkları için Kürt kökenli milletvekillerini partiden ihraç ederek ve her vesileyle "uniter devlet"in, "Misak-ı milli"nin nasıl taviz verilmez iki temel ilke olduğunu dile getirerek gösteriyordu.

HEP ise, devletin Kürt politikası doğrultusunda ve açık devlet desteği altında kurulmuştu. İşlevi, Kürt ulusal özgürlük mücadelesini ulaşmış bulunduğu radikal çizgiden geriye çekmek, mücadeleyi reformculaştırarak düzene entegre etmekti. Ne ki, burjuva düzenin bu politik manevrası amaca ulaşamadı, dahası PKK'ya legaliteyi etkin bir tarzda kullanma olanağı sağladı. Son Diyarbakır olayları HEP üzerinde devlet denetiminin zayıfladığını ama PKK'nın yönlendiriciliğinin arttığını gösteren bir sinyal oldu ve HEP erken seçime sokulmadı.

SHP-HEP ittifakının ardından, PKK'nın, ayrı bir hükümetten ve "ikili iktidar"dan sözettiği böylesi bir dönemde, bu amaçla çelişik bir tazda seçimlerde SHP'yi destekleyeceğini açıklaması ile, bu seçimlerde, Kürt halkının mevcut siyasal düzene karşıt tutumunun gösterilmesi şansı kayboldu. SHP programının açık şovenist karakteri bir yana SHP'nin HEP ile ittifaktan sonra vurgularında dahi değişiklik yapmadığı "Misak-milli" yönündeki propagandası gözetildiğinde, PKK'nın taktik manevrasının, kendi dar amaçlarını gerçekleştirmekten dahi ne denli uzak olduğu görülecektir. Bu taktik, tüm bu nedenlerle Kürt özgürlük mücadelesinin ulaştığı düzeyin ifadesi olabilecek bir siyasal tutum olmaktan çok uzaktır. PKK'nın bu taktiği; mevcut burjuva partilerden büyük ölçüde kopmuş Kürt halkını geri bir tutuma kanalize edebilecek ve kitlelerin parlamentoya yönelik beklentilerini arttıracaktır. Bu ise önümüzdeki dönemde Kürt halkı üzerinde yoğunlaşarak uygulanacak devlet terörünün, kitleleri psikolojik açıdan daha hazırlıksız yakalayabilmesine neden olabilecektir.

* * *

Türk burjuvazisi, AET kapılarının kendine iyice kapandığını gördükçe, kendini daha çok ABD emperyalizmine bağlamaktadır. Doğu Blokunun çözülüşünden sonra SSCB'nin de çözülüşüyle, AET'e katılmak isteyen bir dizi gelişmiş "hristiyan" cumhuriyet ortaya çıktı ve bu Türkiye'nin AET umudunu geriletti. AET umudu gerileyen Türkiye, yeni dünya düzeni çerçevesinde Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'ya uzanan alanda ABD çıkarlarının jandarmalığı rolüne daha fazla angaje oldu.

Türkiye burjuvazisinin dışa dönük açılımlarında da "terör devleti" olmak özel bir önem taşıyor.

CİA destekli ve ABD'nin resmi tutum ve politikalarını yansıtmakla görevli *Yeni Forum* dergisinde Aydın Yalçın, önümüzdeki dönemde ABD'nin Türkiye'ye biçtiği rolü kendi "düşünce süzgecinden" geçirerek şu şekilde ifade ediyor; *"'Araplar arası ihtilaflara karışmama, Yurtta sulh, cihanda sulh, NATO'nun bölgedışı hareketlerine bulaşmama gibi klasik diplomasi kurallarını bir tarafa bırakmak gerekir"* (*Yeni Forum*, Ağustos 1991)

Türkiye ile ABD arasındaki "stratejik işbirliği"nin Balkanlar'dan Orta Asya'ya uzanan bir coğrafyada geçerli olacağı; Türkiye'nin, bu stratejik işbirliği çerçevesinde ve kuşkusuz ki emperyalizmin çıkarları doğrultusunda, bu bölgedeki gelişmelere doğrudan taraf olacağı gerek ABD emperyalizminin temsilcilerince gerekse de Türk devletinin temsilcilerince bazen doğrudan, genellikle de dolaylı olarak ifade ediliyor.

Bu doğrultuda çeşitli girişimler ise daha şimdiden yoğunlaştırılmış durumdadır.

TC, SSCB'deki Türk cumhuriyetlere çeşitli heyetler göndermekte, bu konuda raporlar düzenlemekte ve bu cumhuriyetler ile Türkiye arasındaki diplomasi trafiği son dönemde belirgin şekilde yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Türkiye, özellikle SSCB'deki müslüman cumhuriyetlerde, İran'ın etki sahası yaratma çabaları karşısında bir sübap rolü de üstleniyor. İran, etki alanı elde etme faaliyetlerini özellikle mezhep birliğine sahip olduğu Azerbeycan ve Farsi kökenli Tacikistan üzerinde yoğunlaştırmış durumdadır. Emperyalizmin çıkarları ise bu ülkelerin yüzünü "Batı alemine" dönmelerini gerektiriyor ve emperyalist dünya adına bu görevi de Türkiye üstlenmektedir.

Türkiye, Balkanlar'da da Amerikan emperyalizminin çıkarları doğrultusunda benzer çabalara yönelmektedir. TC, Yugoslavya'daki müslüman azınlık konusunda taraf olabilmekte ve bu "aktif" tutumun bütün Balkanlar için geçerli olacağı resmi çevrelerce açıkça ifade edilmektedir

Türkiye'ye biçilen rolde Kafkasya ve Balkanlar'da yürütülecek etkinlik, daha ziyade emperyalizm ile cumhuriyetler arasında diplomatik ve ticari trafik

olmakla sınırlanmaktadır.

Oysa, Türkiye'nin Ortadoğu ile ilişkilerinin, kelimenin tam anlamıyla "bölge jandarmalığı" olarak biçimlendirildiği görülüyor. Türkiye son Ortadoğu Barış Konferansı ve Su Konferansı girişimlerinde net bir biçimde görüldüğü gibi İsrail ile ilişkilerini geliştiriyor ve İsrail lehine diğer Arap ülkelerine ağırlık koymaya çalışıyor

Türkiye ve İsrail, Mısır ve Suudi Arabistan'ın da katıldığı bir "isimsiz" pakt oluşturmaktadır. Bu dört ülke emperyalizm tarafından silahlandırılıyor. Emperyalizm tarafından bunların içinden özellikle İsrail ve Türkiye, bölgedeki "ihtilaf"larda askeri müdahalede bulanabilecek ülkeler olarak değerlendiriliyor.

Dünyada, emperyalizmin yeni dünya düzeni planına karşı merkezkaç eğilimlerin en yoğun olduğu bu coğrafya aynı zamanda yerel-bölgesel savaşların en muhtemel olduğu alandır da.

TC ordusu bu doğrultuda, gerek merkezkaç eğilimlerin bastırılması gerekse bölgesel savaşlarda etkin müdahale gerçekleştirebilecek tarzda reorganize edilmek isteniyor. TC devletinin PKK ile "hesaplaşma" zorunluluğu hissetmesi ve PKK ile hesaplaşmasını sınırötesine taşıma konusundaki arzusu ise bu projeyi daha cazip hale getiren bir faktördür. Sık sık yinelenmeye başlanan ve aynı zamanda PKK'yı İran ve Bekaa'da vurmak gerektiği yönünde demeçlerle pekiştirilen sınırötesi operasyonların bir yönü de, Türkiye'nin bu yeni rolü açısından bir deneme ve alıştırma mahiyeti taşımasıdır.

Bugünlerde sıklaşan TC ordusunun "profesyonelleştirilmesi", "modernizasyonu", "asker sayısının azaltılması", "caydırıcılıktan saldırgan orduya geçmesi", "tümen sistemi yerine tugay sisteminin yerleştirilmesi" vb. üzerine yapılan açıklama ve uygulamalar bu yeni rolle doğrudan bağlantılıdır.

* * *

Seçimlerin ardından burjuva düzen içte ve dışta bu birbirine bağlı açılımları gerçekleştirmek amacındadır ve bu açılımların gerçekleştirilebilmesinin yolu yoğunlaşmış bir baskı ve terör uygulamaktan geçmektedir.

Sermaye düzeninin orta vadede kendini krizden kurtaracağını ve hatta belirli bir iktisadi ivme ve siyasal etkinliğe kavuşmasını sağlayacağını düşündüğü bu açılımları gerçekleştirebilmesi kısa vadede işçi ve emekçiler ile Kürt halkı üzerindeki baskıyı arttırmadan mümkün değildir. Bizzat sermaye sözcüleri seçimleri izleyen dönemi "acı reçetelerin" devreye sokulacağı, "zorlukların ve fedakarlıkların" artacağı bir dönem olarak tanımlamaktadırlar.

Ekim tarafından daha önceleri "öncüsüz bırakma politikası" olarak tanımlanan, düzenin devrimcilere yönelik şiddeti ise hiç kuşkusuz daha pervasız biçimlere bürünerek sürecektir. Aynı zamanda önümüzdeki dönem, bugün Kürt halkına doğrudan şiddet uygulamaktan çekinmeyen Türk devletinin, işçi hareketi başta olmak üzere, toplumsal muhalefet hareketleri karşısında da (dün uygulamaktan kaçındığı) fiziki şiddeti devreye sokmasına sahne olabilecektir. Korku duvarını kalınlaştırmak ve kitleleri sindirmek burjuvazi açısından sözkonusu açılımları yapabilmek için zorunludur. Ne ki bu silahın tersine tepebildiği ve kitle hareketlerini daha militan ve düzeni hedefleyen bir konuma sürükleyebildiği de aynı gerçeğin bir diğer boyutudur.

Gerek öncüsüz bırakma politikasını etkisizleştirmek, gerekse de burjuvazinin kitle hareketini sindirme hedefini tersine çevirebilmek, komünistlerin sınıfın öncü kuşağını bu saldırılar konusunda hazırlıklı ve uyanık kılabilmesi ve bu halkadan tutarak sınıf hareketiyle birleşebilmesiyle olanaklıdır.

Sınıfın öncü kuşağını somut sorunlardan kalkarak fabrika düzeyinde, yerel ve bölgesel düzeyde (sınıf eyleminin koordinasyonu hedefini kapsayan) çevreler aracılığıyla biraraya getirmek, fabrika hücreleri oluşturma perspektifine bağlı siyasal faaliyeti yoğunlaştırmak, hem saldırı dalgasını karşılayabilmemizin hem de giderek bunu bir karşı saldırı dalgasına dönüştürebilmemizin imkanlarını sağlayacaktır

Okurlarımıza

Ekim'in yeni biçimiyle birlikte, EKİM I. Genel Konferansı'nın *Değerlendirme ve Kararlar*'ına ilişkin beş sayılık yayınımız sona ermiş bulunmaktadır. *Değerlendirme ve Kararlar*'ın sonuncusu olan *"Sosyalizmin Tarihsel Deneyimleri"* başlıklı metin, *Değerlendirme ve Kararlar*'ın tümünü içerecek olan ve önümüzdeki ay piyasaya çıkması planlanan kitapta yeralacaktır.

İşçi hareketinin bir gündemi: Toplu tensikat

Körfez savaşını izleyen dönemden bu yana toplu tensikatların yoğunlaşarak arttığını ve bu "işçi kıyımı"na, sınıfın kısa süreli bir suskunluk dönemini izleyen bir eylemlilik dalgasıyla karşı koymaya çalıştığını görüyoruz.

Paşabahçe işçilerinin işten atılmalara karşı geçen ay gerçekleştirdikleri yığınsal ve kararlı karşı koyuş, sınıfın diğer kesimlerinede bir direniş kararlılığı olarak yayıldı. Dora-Plastik, Hasel, Metaş ve çeşitli Belediyelerde çalışan işçiler benzer bir tavırla sermayenin bu saldırısına karşı direniyorlar.

İşsizlik Türkiye için her dönem yaygın ve olağan bir olguydu; resmi istatistiklere göre dahi 4 milyon insan, kaynağını kapitalizmde bulan işsizlik kıskacının içindeydi. Sermayenin, işçi sınıfı içinde işsizlik kırbacını kullanarak yarattığı rekabet sayesinde, iş bulmanın adeta bir ayrıcalık haline getirilerek sömürüye karşı tepkilerin işsizlik korkusuyla sindirilmesi, öte yandan ise, bu işsiz kitleninin varlığı sayesinde ekonomideki beklenmedik büyüme ve daralmalar karşısında daha kolay önlemler alabilmesi, kapitalizm koşullarında işsizliği "işlevsel" ve kaçınılmaz kılmaktadır. Türkiye gibi istihdam kapasitesi son derece dar ve işsizlik sigortası bulunmayan kapita-list ülkelerde ise işçi sınıfı için işsizliğin çok daha ağır sonuçları vardır.

Burjuvazi hangi nedenle son dönemlerde yeniden yoğun işten çıkarmalara başvurmaktadır?

Bunun içiçe geçmiş bir kaç nedeni vardır.

Burjuvazi 1980'lerden bu yana dış pazara dönük bir birikim modeline yöneldiği için, ekonominin krizin hafiflemesi, diğer kapitalist ülkelerle rekabet edebilmesi ve kendine yeni pazarlar edinebilmesiyle mümkündü. Dış pazarlarda kalite konusunda rekabet gücü olmayan Türk burjuvazisi, ancak düşük fiyat ile rekabet şansı bulabilirdi. Dış pazarda düşük fiyat uygulayabilmek ise ancak üretim maliyetlerinin düşük tutulabilmesiyle mümkündür. Ücret dışı diğer maliyetkalemlerinde önemli ölçüde dışa bağımlı olan emek yoğun üretimin yaygın olduğu Türkiye'nin kapitalist ekonomisinde, maliyetleri düşürmek herşeyden önce ücretleri sefalet ücreti düzeyine indirmek demektir. 1980'li yıllardan beri uygulanan düşük ücret politikasının ardında bu gerçek vardır. Ne var ki işçiler mücadeleye yönelip uğradıkları ücret ve hak kayıplarını bir ölçüde telafi etmeye başlayınc,a sermaye farklı yol arayışlarına yönelmiştir.

Bu yollardan biri ve en sık uygulananı, her toplusözleşme döneminin ardından toplu işçi çıkarıp yerlerine asgari ücretten yeni işçiler alarak ücret maliyetini aşağıya çekmektir.

Bir diğeri ise, kapitalist tekellerin uluslararası tekellerle entegrasyonu yoğunlaşturarak sermayenin modernizasyonuna yönelmesidir. 1980'li yıllardan beri işçi sınıfına düşman bütün politikalarda olduğu gibi, bunun da öncülüğünü bizzat kapitalist devletin kendisi üstlenmektedir. KİT'lerin özelleştirilmesi bu yönelimin somut ifadesidir. Bu işletmelerde ücretler ne denli düşürülebilir ve buradaki sendikal örgütlenmeler ne denli tasfiye edilebilirse, KİT'lerin alıcısı olacak yerli ve yabancı sermaye grupları açısından bu satış daha cazip hale getirilmiş olacaktır.

İşten çıkarmaların yoğunlaşmasının bir diğer nedeni, sendikasızlaştırma politikaları olmaktadır. Sendikasızlaştırma ile zaten son derece sınırlı olan toplusözleşme ve grev hakkının ortadan kaldırılması sağlanacaktır. Böylece sermaye sınıfı açısından sömürünün daha da yoğunlaştırılabilmesi için en uygun iklim yaratılmış olacaktır. İşten çıkarılanlar arasında sendikalı işçilerin yoğunlukta bulunması bu amacın göstergesidir.

Bir başka ve diğerlerine göre politik mahiyeti daha belirgin olan neden ise; sınıfın öncülerinin işten çıkarmalar yoluyla kıyıma uğratılmasıdır. Bu, burjuvazinin gelişen hareketi "öncüsüzleştirme" gayretinin bir halkasıdır. Böylece, sınıf, mücadelenin içinden çıkardığı önderlerinden yoksun kalacak, sermayeninin yakın dönemde daha da yoğunlaştıracağı saldırıları aracılığıyla sınıf hareketinin sindirilmesi kolaylaştırılmış olacaktır.

* * *

Önümüzdeki dönemde işten atılmaların daha da yoğunlaşacağını ve sermayeninin bu saldırısının karşısında işçi sınıfının tepkisinin militanlaşarak sürebileceğini söylemekmümkündür. İşçi sınıfının işten atılmalara yönelik kitlesel bir mücadele çizgisi tutturabilmesi sınıf hareketinin politik derinliğinin artaması açısından elverişli imkanlar da sunabilecektir.

Sınıf hareketine şimdiye dek damgasını vuran toplusözleşme dönemlerine bağlı olarak ortaya çıkan yığınsal grevler, mücadeleninin işten atılmalara dönük bir muhteva kazanması halinde ve daha bugünden bazı örnekleri görülebildiği gibi, fabrika işgallerinin yoğunlaştığı bir eylem düzeyine dönüşebilecektir.

Toplu iş sözleşmesi dönemlerinde ortaya çıkan

grevler, birey olarak kapitalistin ve bir bütün olarak sermaye sınıfının karşı hazırlığının bulunduğu ve hareketi yumuşatmak ya da hareketin zararını en aza indirmek için çeşitli önlemler alabildiği eylemlerdir. Sermaye, bu eylemlerde, hareketi önlemek ya da sendika bürokratları aracılığıyla önüne geçerek dizginlemek açısından çok daha avantajlı konumdadır. Oysa işten atılmalara karşı mücadele beklenmedik bir konjonktürde gerçekleşebilir ve bu eylemleri Paşabahçe örneğinde görüldüğünün aksine çoğu zaman sendikacılar denetleyemezler. Bu nedenle işten atılmalara karşı mücadele, işçi hareketinin, kendiliğinden de olsa bütün dinamizmini ortaya koyabilmesine, sendika bürokrasisi duvarını parçalayabilen militan direnişler haline dönüşmesine son derece yatkındır.

Ayrıca işten atılmalara yönelik mücadele dayanışma duygusunu daha da derinleştirdiği için, sınıf hareketinin bilinç unsurunu da geliştirici bir rol oynar.

Sermaye düzeni de kuşkusuz tüm bunların bilincindedir ve onun hesapları daha farklıdır. İşten atılmaları yoğunlaştırarak ve özellikle de öncü işçileri kıyıma uğratarak sınıf hareketini dizginlemek, geriletmek amacındadır. Paşabahçe'de ve ardından çeşitli fabrikalarda işçilerin ortaya koydukları mücadeleci tavır, sermayeninin bu amacına ulaşmasının pek de kolay olmayacağı yönünde önemli işaretlerdir. Bununla beraber işten atılmalar karşısındaki tepkilerin mevcut sendikal yapıları aşma potansiyeli de düşünülürse, işçi hareketinin uzun süredir hissettiği önderlik ihtiyacı daha da belirginleşecek ve önderlik eksikliği giderek sermayenin işçi hareketini ezmesini olanaklı kılabilecek en önemli unsura dönüşebilecektir. Bu noktada işçi hareketinin geleceği açısından kritik nokta komünistlerin ve geniş işçi kuşağının sınıf hareketini örgütlemek konusundaki görevlerini ne derece başarıyla yerine getirip getiremeyeceğinde yatmaktadır.

* * *

Komünist öncü işçiler, sınıfın geniş öncü işçi kuşağını çok çeşitli somut sorunlarda ve bugün özellikle de işten atılmalara karşı tepkinin örgütlenmesi konusunda, fabrikalardan başlayarak yerel ve giderek bölgesel eylemlilikler için biraraya getirebilmeli; sermayenin yoğun saldırıları karşısında ortak bir tepki örgütleyebilmenin olanaklarını yaratmaya çalışmalıdırlar. İşten atılmalara yönelik mücadele sürecinde özellikle sendika bürokrasisinin her zamanki ihanetçi tavrını sergileyeceği de düşünülürse, komünist öncü işçilerin geniş öncü işçi kuşağıyla birleşerek bu alanda göstereceği önderlik yeteneğinin taşıdığı kritik önem daha bir belirginleşir.

İşten atılmalara yönelik mücadelede, Paşabahçe işçilerinin eyleminde gündeme getirilen iş saatinin kısaltılması talebi demokratik bir istem olarak sınıf içinde yaygınlaştırılabilmelidir. Bugün iş saatleri haftada 35 saate indirildiği takdirde 2 milyonu aşkın işsize iş imkanı doğacaktır. Bu mümkündür ve gerçekleşmemesinin tek nedeni kapitalistlerin karlarının azalacak olmasıdır. Bu doğrultuda, Avrupa'daki işçi sınıfının gündeminde de olan 35 saatlik işgünü talebini sınıf içinde yaygınlaştırmak, toplu tensikatlara yönelik mücadelenin daha etkin yürütülmesini sağlayacaktır.

İşverene herhangi bir haklı gerekçeye dayanmaksızın işçi çıkarma hakkı tanıyan, bazı durumlarda işçinin kıdem tazminatını almadan işten çıkarılmasını sağlayan, kıdem tazminatına tavan getiren vb. mevcut anti-demokratik iş yasasının değiştirilmesi, işçinin işgüvenliğinin sağlanması, işsizlik sigortasının oluşturulması vb. işçi sınıfının işten atılmalar karşısındaki temel demokratik istemleridir.

Komünistler, işsizliğin kapitalizmin doğasından kaynaklandığını, onu tümüyle ortadan kaldırmaksızın ve sosyalizmi kurmaksızın işsizliği kaldırmanın da mümkün olmadığını, bu mücadele içerisinde başta öncü işçi kuşağı olmak üzere sınıfın genelinde bilince çıkarmaya çalışmalı, bu anti-kapitalist perspektif propaganda ve ajitasyon faaliyetimizin özünü oluşturmalıdır.

Sermaye sözcüleri sürekli olarak , demagojik bir biçimde, kaynak sıkıntısı içindeki ekonominin ücretlerin yüksek olması nedeniyle yeni yatırımlar yapamadığı ve bu yüzden işsizliğin daha da arttığı yönünde propaganda yapıyorlar. Komünist öncü işçiler bu tip demagojileri boşa çıkarabilmeli ve yatırımları artıracak "ek kaynakları" gösterebilmelidir;

* Bütçenin önemli bir harcaması olan askeri harcamalar ve emniyet teşkilatına yapılan harcamalar sınırlansın, bu kaynaklar yatırıma aktarılsın;

* Milletvekili ve bürokrat maaşları en yüksek işçi ücreti düzeyine indirilsin, bürokrasinin verimsiz biçimde israf ettiği kaynaklar denetlensin, bürokrasi daraltılsın;

* İşçilerin ve emekçilerin vergileriyle oluşturulan, tekelci sermayeye kaynak aktarımı aracı olan ve üzerinde hiç bir denetimin bulunmayan fonlar kaldırılsın, burada biriken kaynaklar yatırıma aktarılsın;

* Tekelci sermayeye çeşitli adlar altında verilen teşvikler, vergi iadeleri, muafiyetler kaldırılsın vb...

Pancar Motor direnişi üzerine

Burjuvazi krizden kurtulmak istedikçe daha fazla batıyor, battıkça da saldırganlışıyor. Bu yılın başlarında yoğun işten çıkartmalar yaşandı. Bu durum karşısında sınıf fazla direnç gösteremedi. Bunun bir nedeni sendikaların uzlaşmacı olması ise, diğer nedeni de işçi sımfını burjuvazinin saldırılarına karşı örgütleyecek komünist bir siyasi önderliğin eksikliğinin hissediliyor olmasıdır.

İşçi hareketi sendikal perspektifin sınırları içinde varabileceği yere kadar varmıştır. Sendikal perspektif ile ne Zonguldak işçisi barikatı aşabilir, ne de Paşabahçe işçisi daha fazla direnç gösterebilirdi. Mücadelenin daha ileri boyutlara ulaşması, politik örgütlülük ve politik perspektifle mümkündür. Henüz politik örgütlenmeden sınıf uzaktır. Buna rağmen gerek Zonguldak ve Paşabahçe direnişi, gerekse Segula deri fabrikası direnişi bu dönemde anlamlı birer örnek olmuştur. İşçi sınıfına, direnişi gelenekselleştirmek anlamında kazanımlar bırakmıştır. Henüz zayıf da olsa direnme ruhu sınıfa hakim olmaya başlamıştır. Artık hedef saldırılar karşısında direnç göstermekten çok, kazanım elde etmek safhasındadır. Yine de bazı yetersizlikler hala yaşanıyor.

İşte Pancar Motor;

İşveren düştüğü krizin faturasını işçilere ödetmek, ekonomik kriz bahanesiyle tazminat ödemeksizin işçileri açlığa ve işsizliğe terketme yollarını aradı. Ancak Pancar Motor işçisi anlamlı bir direniş ile buna cevap vermiştir.

Pancar Motor'a bu direnme gücünü yaygın destek ve dayanışmalar ile Zonguldak ve Paşabahçe direnişinin taşıdığı ruh verdi. Sonuç açısından ciddi kazanım elde edildiğini söyleyemeyiz. İşçileri direnişe iten sebeplere bakınca bu anlaşılabilir. Direnişin anlamı, demokratik ve ekonomik taleplerlede olsa saldırıya karşı direnç gösterme isteğinden kaynaklanmaktadır. Bilinmesi gereken bu saldırıların son bulmayacağı, işçi çıkartmaları biçiminde süreceğidir. Bu saldırıları geri püskürtmek, yeni kazanımlar elde etmek gerekiyor. Bu da ancak toplu bir direnç göstermekle mümkündür. Tek tek direnişler, işten çıkarmaların azalmasını sağlamıyor. Bunun başarılması iktidarperspektifiyle bütünleşen bir mücadele çerçevesinde genel grevi örgütlemekten geçer.

Pancar Motor işçisi on günü aşkın direnişinde bir dizi zayıflık ve tutarsızlık göstermiştir.

İşverenin isteği toplu işçi çıkarmak, işçi tazminatlarını ise bir-iki seneye yayarak ödemekti. Sendika işçilerden gelen tepki üzerine, tazminatların peşin ödenmesi koşulu ile önce kendi isteği ile ayrılmak isteyenlerin, daha sonra emekliliği gelenlerin ve son olarak da işe son girenin ilk çıkarılması için pazarlığa girdi. 1982 başlarında emekliliği gelen bir çok işçi, bizlere yarı yıl sonuna kadar çalışma imkanı tanıyın, daha sonra çıkarırsınız biçiminde geri bir tavır içine girdiler. Direniş başlarken ilk talepler bu çerçevede oldu. İş yeri baştemsilcisi yaptığı açıklamalarda daha ileri talepler sunmadı. Mücadele konusunda kesin bir tavır alamadı. Bu davranışı kendi siyasal perspektifinden kaynaklanıyordu.

Perspektif darlığına bir başka örnek de, direnişe dayanışma amacıyla yapılan ziyaretlerin içeriğinde yatıyor. Pancar Motorerken seçim dolayısıyla burjuva partilerinin ilgi odağı oldu; başta da SHP'nin... SHP ziyareti hoşnutlukla karşılandı, bu yöndeki gayretler başarılı oldu. Bir kez daha burjuva partiler umut olarak sunuldu. Çözümün sınıfın bağımsız mücadelesinde yattığı gözden kaçırıldı. Direnişe yapılan bazı ziyaretler ise nedense ikinci planda bırakılmaya çalışıldı. Örneğin İstanbul İşçi Kurultayı girişimcilerinin "İşçiler elele, genel greve", "İşçiler birleşin, iktidara yerleşin", "Pancar Motor işçisi yalnız değilsin", " İşçiler birleşin, sömürüye son", "İşçi-Botan elele, genel greve" sloganlarıyla yaptığı yasadışı yürüyüş ve destek işçilerce coşkuyla karşılanmasına karşın, özellikle işçi "önderleri"nde bir hoşnutsuzluk yarattı. Sınıf mücadelesinin içinde olan, sözde sınıfı iktidara taşıyacaklarını söyleyen "öncü işçiler"in bu tavrı, özünde SHP kuyrukçuluğundan başka bir şey değildir.

Yine Pancar Motor işçileri imzasıyla, gazetelere verilen teşekkür ilanında hatırlanan yalnızca SHP'lilerin ziyaretleri oldu. İşçilerin militan bir ruh ile verdikleri destek es geçildi.

Bu direniş bir çok mesajı beraberinde taşımalıydı.Erken seçim yaklaşıyordu ve bu vesile ile işçilerin seçimde bağımsız tavır göstermesi yolunda propaganda yapılabilirdi. Oysa burjuva partilerine üye işçilerin önseçim kulisleri sessizce izlendi. Yine, Anayasa ve çalışma yasalarındaki anti-demokratik düzenlemeler hedef alınarak işgüvenliği, işsizlik

(Devamı s.15'de)

İşçi Kurultayı'na öneriler

İşçi kurultayı girişimi, burjuvazinin savaş psikozu yaratarak toplumda terör estirdiği, işten atılmaların yoğunlaştığı, sendika bürokratlarının sükunet için telkinlerde bulunduğu bir dönemde; tensikatlara karşı mücadeleyi örgütlemek ve işçi hareketinin gündemine temel toplumsal ve siyasal sorunları koyarak hareketin daha ileri mevziler elde etmesini kolaylaştırmak amacını taşıyordu.

Kurultay girişimcileri amaçlarını bir deklerasyonla açıklayarak, tüm grup ve kişilere,girişimi desteklemek üzere çağrıda bulundu.

Bazı devrimci gruplar kurultay çalışmalarına katılmaktan ve bunu tartışmaktan ısrarla kaçındılar. Başka bazıları ise bir dönem katılıyor gibi göründüler ama buranın bir "Kuruçeşme" olmadığını anlayınca, kurultay onlar için tüm çekiciliğini yitirdi ve kurultaya yönelik bir karşı propagandaya giriştiler.

Tecrübe sabitleştiriyor. 12 Eylül öncesi yapılanmalar bugün devrimci birlik ve siyasal önderliğin önünde engel haline gelmişlerdir, tutucu bir rol oynamaktadırlar. Türkiye'de günün önemli görevlerinden birinin, burjuvazinin birleşik örgütlü saldırısına karşı birleşik politik bir güç yaratmak olduğunu ya kavrayamayacak kadar bir siyasal körlük içindedirler, ya da mezhepçilik gelinen yerde tam bir sorumsuzluğa dönüşmüştür. Her devrimci girişim desteklenmek zorundadır. Bunu yapmayanlar tutucu ve bağnazdırlar.

Bütün sorumsuzluk ve karşı çabalara rağmen kurultay çalışması bazı grupları ve öncü işçileri bu faaliyet etrafında birleştirdi. Bu olumlu gelişme yeni dönemde daha sağlam ve kalıcı birlikler kurmanın da ilk adımıdır.

Birleştirilen güçlerle İstanbul işçi kurultayını toplamak, İstanbul işçilerine olumlu mesajlar vermek aşamasına gelinmiştir.

Kurultay bülteni, çıkartılacak ilk sayısında toplanma çağrısı yapmalı, yeri, zamanı ve gündemini geniş işçi kitlelerine duyurmalıdır. Bültenin ikinci sayısı ise, kurultay kararları ve mesajlarıyla işçilere yaygın bir biçimde seslenebilmelidir.

Kurultay anlamına ve önemine uygun değerlendirmeler yaparak işçi hareketinin görevlerine ilişkin kararlar alabilmeli, öncü işçi kuşağının bu görevler etrafında geniş işçi yığınlarına seslenebilmesini ve onları harekete geçirebilmesini ertelenemez bir görev kabul etmelidir. Alınan kararları, belirlenen görevleri hayata geçirmenin bir devrimci sorumluluk gereği olduğu açıktır.

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır. Diğer emekçi kesimlerin kurtuluşu işçi iktidarıyla taçlanacak bir mücadeleyle mümkündür. İşçi hareketinin önündeki en temel sorun iktidar sorunudur. Bugünün acil sorunu bunun araçlarını yaratmak, partiyi örgütlenmektir. Kurultay kararlarında bu temel görevi gözönünde bulundurmak büyük bir öneme sahiptir.

Seçim döneminden sonra burjuvazi ekenomik ve siyasi saldırılarını yoğunlaştıracak. Yeni zamlar, yeni hak gaspları, işten atmalar vb. azgın bir baskı eşliğinde birbirini izleyecek. Türk burjuvazisi seçim döneminde sonra yığınların genel bir bekleyiş dönemine gireceğini fırsat bilerek "tedbirler"ini yürürlüğe koyacak. Reçete hazır ve uygulamayı bekliyor. Bu fırsatın verilmemesi gerektiği bilinciyle kurultay; Paşabahçe, Pancar Motor gibi fabrikalarda mücadeleyle kazanılan moral üstünlüğü elde tutarak, geniş işçi yığmlarını yeni saldırıları şiddetli bir mücadeleyle karşılamaları için uyarmalı; bu doğrultuda komünist ve devrimcilere düşen özel görevlere, önemle vurgu yapmalıdır. Yeni dönemin hükümeti; sermaye düzeninin devamı için hazırlanan reçetelerin uygulayacısı olacağı gibi, aynı zamanda bir "kirli savaş" hükümeti de olacak. "Huzur ve güven sağlama" adı altında "bölücülük ve terörü engellemek" demagojisi eşliğinde genel olarak ülkenin tümünde, özel olarak da Kürdistan'da terörü yoğunlaştırma planı şimdiden hazırlanmış bulunuyor. Bu planlar boşa çıkartılmalıdır. Kurultay bu bilinçle işçi sınıfına seslenmeyi, işçi ve emekçileri uyararak mücadeleye çekmeyi hedeflemelidir.

Sendika bürokratları ve işçi hareketinin başına çöreklenmiş liberal-reformist işçi "önderleri", işçi sınıfının mücadelesinin gelişmesinin önündeki başlıca engellerdir. "Bürokratlar defolsun, sendikalar işçilerindir" şiarı etrafında yürütülecek mücadeleyi sermaye düzenine karşı mücadeleyle birleştirmek, saptanan hedefler arasında olmalıdır.

Tek tek mücadeleler kuşkusuz çok önemlidir. Ancak gelinen aşamada, krizin faturasını işçi ve emekçilere yüklenmemesi, devletin baskı ve terörünün püskürtülmesi, demokratik ve sosyal hakların genişletilmesi, özel savaşın durdurulması ve Kürt

ulusunun kendi kaderini tayin hakkının tanınması için bir politik genel grevin örgütlenmesi, gündemin en önemli maddesidir. Kurultay yeni dönemde genel grev hedefi üzerinde yoğunlaşma kararı almalıdır. Kurultay, işçi sınıfının iktidar mücadelesi perspektifi içerisinde ele alınmak üzere ve sınıf hareketinin politik gelişimini kolaylaştırmak ve mücadele gücünü çoğaltmak amacıyla, aşağıdakileri de içermek üzere bir dizi acil siyasal istemi en uygun bir formülasyonla ortaya koymalıdır.

* Ekonominin krizinin kaynağı; kar, daha çok kar amacına dayalı rekabetçi-anarşik bir yapıya sahip olan kapitalist ekonomidir. Krizin faturasını işçi ve emekçiler değil, varlıklarını sömürü ve talana dayandıran kapitalistler ödemelidir. İşçi ve emekçilerden fon, vergi vb. adı altında "kamu harcamalarının finansmanı" gerekçesi ile yapılan ve miktarı toplam ücretin yarısını bulan kesintiler kaldırılmalıdır.

* Toplumun tüm kesimlerine sınırsız örgütlenme, toplanma ve gösteri özgürlüğü tanınmalıdır. Sendikal örgütlülüğün önündeki tüm anti-demokratik engellemeler kaldırılmalıdır. Tüm çalışanlara sendika, toplusözleşme ve sınırsız grev hakkı. Lokavt yasaklanmalıdır.

* Söz ve basın özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılsm.

* İşten atılmalara son verilsin. İşgüvenliği sağlansın. İşsizlik sigortası uygulamasına geçilsin ve işsizliğin önlenmesi için iş saatleri kısaltılsın. Günlük vardiya sayısı dörde çıkarılsın.

* Memur sendikaları ve öğrenci dernekleri üzerindeki baskıya son verilmelidir. 657 sayılı anti-demokratik yasa kaldırılmalı; tayin, terfi vb. tüm alanlarda memurlara demokratik hakları sağlanmalıdır. Üniversiteler özerk ve demokratik kuruluşlar haline gelmelidir. Bilim ve bilim adamları üzerindeki her türlü anti-demokratik baskı sona erdirilmelidir.

* Tüm işkence yuvaları dağıtılmalı, işkenceye son verilmelidir. Devlet terörü durdurulmalı, Anti-Terör Yasası derhal iptal edilmelidir. Devletin resmiyarı resmi terör organları olan MİT, ordu, kontrgerilla, polis teşkilatı, özel savaş birlikleri vb. dağıtılmalıdır. 12 Eylül generalleri başta olmak üzere baskı, terör ve işkencenin tüm sorumluları yargılanmalıdır. Zindanlar boşaltılmalı, tutsaklara özgürlük sağlanmalıdır.

* Kürt ulusu kendi kaderini tayin hakkı tanınmalıdır. Kürt ulusu üzerindeki her türlü devlet baskı sıve terörüne son verilmeli, devlet eliyle yürütülen özel savaş durdurulmalı, tüm devlet güçleri Kürdistan'dan derhal geri çekilmelidir.

* NATO'nun ve emperyalizmin Türkiye'deki her türlü askeri varlığı derhal son bulmalıdır.

* İşgalci Türk ordusu Kıbrıs'tan çekilmelidir.

* Kadınlar üzerindeki her türlü anti-demokratik baskıya ve eşitsiz uygulamalara son verilmelidir.

* Temiz, sağlıklı bir mekanda çalışmanın ve böylesi bir doğal çevrede yaşamanın önündeki engeller kaldırılmalı, kirletici teknolojiler yasaklanmalı, bu yönde gereken tüm önlemler alınmalıdır.

Tunç Serdar

Pancar Motor...

(Baştarafı s.13'de)

sigortası vb. demokratik taleplerin öne çıkarılması gerekirdi.

Seçimden sonra yoğun bir şekilde işten çıkarmalar gündemdedir. Direnişler bize bir deney olmuştur. Hataları ve zayıflıkları ile bir dizi eylem yaşadık. Bu zayıflıkları bundan sonraki eylemliliklerimize yansıtmamalıyız. Bugünden, burjuvazinin saldırılarına karşı, direnişlerin ve politik genel grevin örgütlenmesi yolundaki çabalarımızı yoğunlaştırmalıyız. En küçük korku, en küçük zayıflık bizi yenilgi ile karşı karşıya bırakır.

Bu noktada yine bir deney var önümüzde. META işyerlerinde de yaklaşık 70 işçi işten çıkarıldı. Sendika bürokrasisi burada çarklarını iyi kurdu ve bu direniş başlamadan bitirildi . Bu fabrika gerek dayanışma ruhu açısından, gerek 1 Mayıs eylemlilikleri sırasında, gerekse daha önceki süreçte işten atılmalar karşısındaki tavırlarıyla örnek olmuştu. Bu kez Otomobil- İş yöneticileri kitleyi pasifize etmeyi başardılar. Aynı yöneticiler, Pancar Motor direnişi sırasında da direnişe sahip çıkmayarak, aksine direnişin diğer işyerlerine örnek olmaması yönünde bir gayret içine girdiler.

Burjuvazinin saldırılarını püskürtmek sınıf içerisinde etkisi hiç de azımsanmayacak düzeyde olan reformist anlayışa ve sendika bürokrasisine karşı da mücadele etmekten geçer.

Bir kez daha vurgulamak gerekiyor. İşyerlerinde tek tek eylemlilikler sorunların çözümü için yetersizdir. Gücümüzü birleştirip politik genel grevi örgütlemeliyiz. Görevimiz bu mücadeleyi örgütlemektir.

B. Acar

Bir yoldaşın konuşmasından oluşan aşağıdaki metin EKİM I. Genel Konferansı tutanaklarından alınmıştır.

Legalite ve illegalite sorunu

İllegalite ile legalite gerçekte bir bütündür. Şu var ki, birincisi ilkesel, stratejik ve temeldir. İkincisi ise taktik bir sorundur. Taktik olan ilkesel ve stratejik olana tabidir. Biz başından itibaren sorunu bu kavrayışla ele aldık. Ama çıkışımızın ilk anında legal imkanlardan yararlanmak bizim için olanaklı değildi. Öncelikle illegal bir örgütsel temel yaratmak sorunuyla yüzyüzeydik. Sorunu böyle koyduk, ama bunu legal imkanların önemi vurgusuyla da birleştirdik. İki sorun arasındaki bağlantıyı doğru bir tarzda ele aldık. Çıkış döneminin özelliklerinden giderek, o gün ve bir dönem için, yalnızca illegal biçimler ve araçlar kullanmak durumunda olduğumuzu tespit ettik. Belli bir illegal örgütsel temel yaratılabildiği ölçüde ise bunun ancak legal yöntem ve araçların kullanılması ölçüsünde geliştirilebileceğini, korunabileceğini de hep gözönünde tuttuk.

Bugün legal imkanları kullanmak gündemimize girmiş bulunuyor. Bir süredir kullanıyoruz da. Aslında kullandığımız yöntem ve aracın kendisine dikkat edilirse, onun sonuçlarına biraz yakından bakılırsa, illegal bir temeli kullanarak legal imkanların nasıl ona hizmet eder biçimde kullanılabileceği de kolaylıkla görülebilir.

Bir yanda illegal örgütlerimiz ve illegal yayın faaliyetimiz var. İllegal propaganda ve ajitasyon araçlarımız var ve bunlar gündelik faaliyetimizde kullanılıyor. Bunlar faaliyetimizin temeli ve sürekli araçları olmak durumunda. Fakat öte yandan, gelişmemizin belli bir evresinde bir grup yoldaş, belli bir legal imkandan yararlanılmak üzere harekete geçiyor. Bir yayın faaliyetine başlıyorlar. Bu yayın faaliyeti düşüncelerimizin geniş kesimlere yayılmasını sağlıyor. Bir düşünsel ve politik etki alanı oluşuyor. Bu alanı değerlendirmek ise bizim her alandaki illegal örgütlerimizin gündelik faaliyeti kapsamına giriyor. Dar bir kadroyla ülkenin genelini kucaklayabilen, geniş kesimleri kucaklayabilen bir yayın faaliyeti sürdürüyorsun. Bu biretki yaratıyor. Düşüncelerin, değişik bölgelerdeki insanlara ulaşıyor. Ama doğan etkiyi dipten dibe, derinden derine devşirmek, bunu değerlendirmek, bizzat onun pratik sonuçlarını değerlendirebilmek, illegal örgütün yürüttüğü faaliyetin kapsamında yer alıyor. Pratik sonuçların ötesinde de kuşkusuz bu tür bir çaba genelde sana bir politik etkinlik sağlıyor. Bazı yerlere ve alanlara belki örgütsel olarak ulaşamıyorsun, onun sonuçlarını pratik olarak devşiremiyorsun, ama bu senin gene de bir politik etkinlik kazanma olanağını ortadan kaldırmıyor. Adın duyuluyor, fikirlerin duyuluyor. Bir siyasal hareket olarak varolduğun farkediliyor. Dolayısıyla legal yöntemleri kullanmak, yalnızca belli maddi güçlerin yaratılması ve illegal örgüt tarafından devşirilmesi sonucunu yaratmıyor, yanısıra illegal bir örgütün kendisini rahatlıkla geliştirebileceği geniş bir politik etkinlik alanı sağlıyor.

Gelinen aşamada, artık illegal örgütlenme ve faaliyeti legal faaliyetlerle daha geniş ve daha etkin bir tarzda birleştirmesini bilebilmeliyiz. Ve bu andan itibaren şunu gözönünde tutmak durumundayız: Legaliteyi kullanamadığımız sürece, illegalitemizi koruyamayız ve geliştiremeyiz. Bu bütünlüğü artık kaybedemeyiz. Türkiye'nin siyasal koşullarında çok özel ve keskin değişimler olmadığı sürece, bizim için illegaliteyi korumak ve geliştirmek sorunu legal imkanları kullanmak sorunuyla bağlantılıdır. Bu ikisi bir bütündür artık. İllegal temeli olmayan ya da zayıf kalan bir legal çaba, legalizm ifade eder ve tasfiye akibetiyle yüzyüze kalır. Ama legal imkanları kullanamayan bir illegal örgüt de kısır ve dar kalır, kendini ne gereğince genişletebilir, ne de koruyucu bir ağla örebilir; böylece de bir başka yönden aynı akibetle, tasfiyeyle yüzyüze kalır. Bu ikisini birleştirebilmeyi öğrenmek bizim için temel bir sorundur. Aslında güçlük, yayın faaliyetinin yaratacağı sorunlarda çıkmamaktadır. Bugün belli bir yayın faaliyeti vardır. Bunu yarın diyelim bir teorik yayının çıkarılmasıyla birleştirmek niyetindeyiz. Bu teorik dergi de belli bir dar kadroyla çıkarılacaktır. Ama bunun yaratacağı etkiyi bütün öteki toplam faaliyetin içerisinde devşirebilmek örgütümüzün bir bütün olarak göstereceği çabaların kapsamındadır.

Şimdi asıl güçlük bence kitle örgütlerinde ve öteki legal platformlarda çalışmakta çıkıyor, çıkabiliyor. Deminki tartışmaları izledim. yoldaşın formüle ettiği durum aslında geçmişte yaşanmış bir tehlikeyi, bizim içinse bir potansiyel tehlikeyi ifade ediyor. Geçmişte örgütler büyük ölçüde o sözü edilen davranış biçimleri nedeniyle deşifre oldular. Bahsi geçen platformlarda küçük öbekler oluşturdular. Kitle örgütlerinde, ya da kitle eylemlerinde bu küçük öbekleri tespit edebilmek düşman için hiç de zor

olmuyor. Sonuçta insanlar deşifre oluyor. Kuşkusuz açık çalışma -legal çalışma demiyorum-, açık çalışma (en nihayet bir fabrika çalışması da belli bir ölçüde ve bazı bakımlardan açık bir çalışmadır) belli bireylerin açığa çıkması ve tanınması sonucunu yaratabilir. Ama belli bireyler ile bireylerin toplamından oluşan bir öbek farklı şeylerdir. Kitle hareketinin içinde bulunan, bu harekette ön plana çıkan ya da belli başka nedenlerle açığa çıkabilen insanlar olabilir. Bu farklı bir durumdur. Ama geçmişte bu tür eylemler, yürüyüşler, mitingler, geceler, belli bir bölgedeki kadro ve sempatizanların bu tür eylem platformlarında bir öbek oluşturmasına ve bu da bu öbeğin, gerek kendi içinde, gerek öteki devrimci çevreler nezdinde, gerekse düşman karşısında deşifre olmasına yolaçabilmiştir. Kimler olduğu tespit edildikten sonra, kimin kimlerle ilişkide olduğunu tespit etmek de sanıldığı kadar güç değildir. Ne de olsa bu bir ilk basamaktır.

Böyle yapmak yerine, orası bir kitle eylemi alanıdır, orada kitleler vardır, onların içinde kaybolacak etkinlik göstermek gerekir. Legal imkanları kullanma temeli üzerinde yükselen bir illegalite, bir yönüyle de kitlelerin içerisinde erimesini bilmektir. Bir kitle eylemi platformuna, bir mitinge, kuşkusuz bütün yoldaşlarımız gelecektir. Ama diyelim gelenler fabrika işçileridir. Belli bir fabrikada çalışan 5 tane yoldaşımız, o eylem alanında bulunan 25 tane Ekimciyle birleşmek yerine, kendi fabrikasından gelen 50 işçiyle birleşmek ve 50 işçiyle birlikte davranmak, kendi şiarlarımızı, kendi propagandamızı onlar içerisinde eriyerek yapabilmek durumundadır. En nihayet biz örgütsel kimliğimizi bir yafta olarak sırtımızda taşımıyoruz. Ama öyle bir öbek oluşturduğumuz ölçüde, bu yafta fiilen oluşuyor. Diğer türlü, heterojen bir insan topluluğu içerisinde, sen ancak kendi şiarlarınla, kendi doğru politik tutumunla, davranışınla kendini ortaya koyabiliyorsun. Hem kitleler içinde eriyorsun, hem onlara kendi politik etkini ya da şiarlarını yaymak olanağını bulabiliyorsun.

Dolayısıyla burada (yoldaşın yanlış koyuşunda) aslında illegalitenin belli bir kavranış tarzı da çıkıyor. İllegalitenin bir boyutu da, evet, birey olarak insanların deşifre olmamasıdır. Yalnızca ilişkilerin değil, kişi olarak insanların da deşifre olmamasıdır. Organ ilişkilerinin deşifre olmaması illegalitenin daha derin bir boyutu oluyor. Daha önemli bir boyutu oluyor. Öyle durumlar olabilir ki, açık çalışmanın karmaşıklığı içerisinde bireylerin kendisi açığa çıkabilir. Falanca kişinin bir Ekimci olduğu açığa çıkabilir. Ama falanca kişinin bir Ekimci üye mi, yoksa yalnızca Ekim sempatizanı mı olduğu, diyelim Ekim üyesiyse, ne tür bir bağlantı içinde olduğu gene de bilinemeyebilir. Böyle durumlar da olabilir. Ama bundan daha önemli olan şudur: İnsanların kendisinin de bilinmemesi önemlidir. İnsanlar fikirleriyle bilinebilirler. Bizim aklımıza hep dernek platformları geldiği için, orada fikirleriyle bilinebilen insanların kolaylıkla siyasal kimlikleriyle de, ya da örgütsel kimlikleriyle de bilinebileceğini düşünüyoruz. Oysa bunların özel platformlar olduğu ve bütün kadroların, bütün çalışan insanlarımızın hiç de bu alanlara bu biçimiyle birikmesi gerekmediği de açıktır. En nihayet bir örgüt militanı fabrikadadır, işletmededir, okuldadır. Bu onun kendi doğal ortamıdır. İşte o geniş doğal ortamda, o kitle okyanusunda kendini kaybettirerek, düşman karşısında kendini kaybettirerek, politik faaliyeti yürütebilmek olanaklıdır. Kişi açıktır, ama örgütsel kimliği gizlidir. Örgütsel kimliğin yanısıra örgütsel bağlantıları gizlidir. Kişi açıktır, politik eğilimi açıktır, ama örgütsel bağlantıları gizlidir.

Biz mümkün mertebe illegaliteyi en derin biçimiyle düşünmeliyiz. Bu şuna aykırı değil: Kitle hareketliliğinin gerektirdiği, kitle örgütlülüğünün gerektirdiği, ya da diyelim yayın faaliyetinin gerektirdiği durumlarda ,bir ya da bir kaç kadroyu bilerek açığa çıkarmaya hiç de engel değildir. Belli bir sendika olur, başındaki kişinin bizden olduğu bilinir. O zaten bir legal alandır. Düşman saldırısına da açıktır. Düşman saldıramadığı sürece o kişi orada çalışır. Düşman saldırdığı zaman ise, çekip almasını başarabiliyorsak çeker alırız, kapırısak da yapacak bir şey kalmaz. Ama bunların genel örgütsel faaliyetin yalnızca bir boyutu, belli bir alanı olduğu, toplam kadro potansiyelinin yalnızca belli bir kısmını kapsadığı unutulmamalıdır. Bazı yoldaşlar açık kitle çalışmasına gerçekten çok yetenekli olabilirler. Açık toplantılarda etkinlik sağlayabilme olanaklarına sahip olabilirler. Mahalli bir örgüt, bilinçli bir tercihle bu tür insanlarını bu tür açık faaliyetlere yöneltir, yöneltilmelidir. Ama bütün öteki kadrosunu gizleyebilmek kaydıyla, sen çıkar açıktan propaganda yaparsın, ben derinden derine o propagandanın etkilerini devşiririm.

Bir grup yoldaş çıkar, bir sendikada açık bir faaliyet yürütür. Çok geçmeden bunların Ekimci bir ekip olduğu da bilinir hale gelir. Tam da bu açık politik kimlik sayesinde o sendikada yürütülen faaliyetin toplamı o kitlenin üzerine şu veya bu şekilde siner, yansır. Ama ben de dipten dibe, fabrikada ya da işletmede yürüttüğüm çalışmayla, açık çalışanların

oluşturduğu bu etkiyi fabrika ya da işletme düzeyinde devşirmeye çalışırım. Oradaki hücrelerim aracılığıyla. Legal faaliyet ile illegal faaliyeti birbiriyle doğru bir tarzda bağdaştırabilmek biraz da bunu öğrenebilmektir. Evet 5 tane yoldaş sendika yöneticisidir, onlar basbayağı açık çalışıyor. Bütün öteki kadro potansiyelimizin hiç de onlarla bağlantı içerisinde olması gerekmiyor. Bunlar, diyelim o iş kolunun doğal üyeleridir. Aynı zamanda sendika üyeleridir. Ama sendikal platformda onlar normal sıradan insanlar gibi davranır. Oysa gerek sendikal platformun yarattığı imkanları, gerekse işletmede yürütülen toplam faaliyetin yarattığı imkanlar, bir hücre olarak, bir çekirdek olarak içten içe geliştirmeye, biçimlendirmeye, kuvvetlendirmeye çabalarlar. Dolayısıyla buradaki kavrayışsızlık, legal olanakları kullanmak ile açık çalışmayı birbirine karıştırmaktan geliyor.

Açık çalışmak başka bir şeydir. Bir parlamento grubu örneğin, açık çalışır. Bir paneldeki bir konuşmacının Ekimci olduğu herkes tarafından bilinir. Ama tekrar ediyorum, gözönünde bulundurmamız gereken şey şudur: Bu bizim toplam kadro ve insan potansiyelimizin yalnızca belli ve son derece sınırlı bir kesimini oluşturmaktadır. Bir örgüt güçlerinin belli bir kısmını, belli bir kadroyu bilinçli olarak bu tür alanlara, bu tür görevlere yöneltir. Ama önemli olan bunların gösterdiği çabanın yarattığı etkinliği dipten dibe birimlerde, fabrikalarda değerlendirebilecek örgütlülüğe sahip olabilmektir, çekirdeklere sahip olabilmektir. Olay budur.

Yanısıra ne olur? Yanısıra toplam olarak bir örgütün insan potansiyeli legal imkanlardan yararlanamaz mı? Yararlanabilir. Bütün işkollarındaki yoldaşlarımız, o işkollarındaki tüm sendikalarda belli bir faaliyet, belli bir etkinlik yürütürler. Ama bu etkinlik hiç de onların örgütsel kişiliğini deşifre edecek bir etkinlik olmak durumunda değildir. Onlar belli doğru tutumlarla ortaya çıkarlar. Orada zaten önemli olan açık örgütsel kişilikle değil doğru politik davranışlarla, doğru önerilerle, yerinde ve zamanında gösterilmiş bir inisiyatifle kitleler üzerinde etkinlik kurabilmektir. Bu zaten belli bir hareketlilik dönemine rastgeliyorsa, devrimci kişiliği kendi içinde eritir, yani devrimci olarak bilinmek zaten orada sorun değildir.

Ama şunu da gene unutmamak gerekiyor; belli bir fabrikada bunun böyle olması başka bir şeydir, ama bütünüyle politik bir platform olan bir mitingde bunun böyle olması daha başka bir şey. Bir fabrika en nihayet doğal bir üretim ve kitle ortamıdır. Diyelim üç bin kişi vardır, bunun içerisinde erimek ise mümkündür. Burada denetlemek imkanları zaten sınırlıdır. Ama bir politik gösteri, bir yasal miting, kesin olarak, seferber olmuş düşmanın ilişkileri tespit etmesi için özel bir fırsattır. Siyasal polis zaten bu bilinçle hareket ediyor. Bir grup Ekimci bir mitingde bir araya gelip bir öbek oluşturacağına, bir yoldaşın bir yazısında İzmit mitingini örnek göstererek vurguladığı gibi, oradaki binlerce insanın içinde erimek, onlar içinde kaybolmak, onlar içinde propaganda yapabilmek, onlar içinde belli şiarları haykırmak ve başkalarına da haykırtmayı başarabilmek yolunu tutmalıdır. Önemli olan budur burada.

Hareketimizin şekillenişine illegaliteyle başladık ve bu soruna kritik bir önem atfettik. Ama illegalitemizin de kuvvetli olduğu yazık ki söylenemez. Biraz yeni bir örgüt olmanın avantajıyla kendimizi bugün için koruyabiliyoruz. Yeni bir örgüttük, güçlerimizi yeni dönemde ve parça parça devşirdik. Düşmanın bu açıdan bize ulaşma imkanları sınırlıydı. Bundan dolayı halihazırda ciddi bir düşman saldırısıyla yüzyüze gelmiş değiliz. Kaldı ki bunun kendisi, düşmanın bize ne ölçüde ulaşıp ulaşmayacağına tam bir gösterge de değil. Zira düşman ulaşmış ama müdahale etmek istemiyor da olabilir. Bunu da gözönünde bulundurmak gerekiyor. Ama böyle olmadığını varsaysak bile, bugüne kadarki gevşekliğimizin bir faturaya dönüşmemesini, yalnızca henüz çok yeni ve çok dar, bu yönüyle siyasal polisin de ilgi alanı dışında kalan bir örgüt olmamıza borçlu olduğumuzu gözden kaçırmamamız gerekiyor. Ama şimdi büyüdüğümüze göre, şimdi yavaş yavaş tanındığımıza göre, bu işleri belli bir ciddiyetle, belli bir iddiayla yürüttüğümüze göre, legal yayın faaliyetiyle kendimizi duyurabildiğimize göre, umulmadık kitlesel alanlarda ya da platformlarda etkinlikler kurabildiğimize göre, artık yavaş yavaş düşman bizi ciddiye almaya başlıyordur, dosyalarımızı açmıştır, masasını kurmuştur ve bizimle ilgili yoğun bir bilgi toplama çabası içerisindedir. Bundan kuşku duyulmamalıdır.

Bundan çıkan sonuç ise şudur; bütün boşlukları, bütün zayıf noktaları kapatmak zorundayız. Tespit etmek ve kapatmak durumundayız. Bu yönüyle silkinmek durumundayız. Ve özellikle legal imkanların kullanıldığı bir dönemde, legal araçların devreye sokulduğu bir dönemde bu daha da önemlidir. Çünkü legal araçların devreye sokulması bir yönüyle illegaliteyi besleyen, onu koruyan, onu örten imkanlar yaratmakla birlikte, ya da onun işini, onun faaliyetini kolaylaştırmakla birlikte, bir başka koldan ise her şeye rağmen, legalize ve deşifre edici bir yan etkiye de sahiptir. Çünkü en nihayet sen çıkardığın yayınları

dar bir ekiple çıkarsan bile, bu yayınları bir takım insanlar alıyor, koltuğunun dibine vuruyor ve dolaşarak bunları dağıtmak durumunda kalıyor. Bunun kendisinin zaten belli sonuçları var. Tam bu noktada hatırlatmak istiyorum, buna çok da başvurmayalım. Yalnızca kendi dar ilişki çevremizde başvurabiliriz buna. 5-10 tane kitap alıp, bulunduğumuz fabrikadaki bir kısım ileri devrimci işçiye vermek için dipten dibe, içten içe çalışabiliriz. Bu başka bir şeydir. Ama o kitapları çantamıza koyup, nerede devrimci gördüysek vermeye çalışmak, bu ise daha başka bir şeydir. Bu ikincisinden kaçınmak gerekiyor kesinlikle. Ve bundan ne kadar kaçınmak istersek isteyelim, bu tür araçların kullanılmasının yarattığı belli boşluklar vardır, olacaktır. Böyle bir durumda illegalite sorununa daha özel bir önemle, daha özel bir titizlikle yaklaşmak sorunu ortaya çıkıyor.

Gizlilikse daha da dar bir sorun ve çok önemli, son derece önemli. Gizliliğin teknik boyutlarını kastediyorum, gizlilik kurallarını kastediyorum. Bu alanda durumun iç açıcı olmadığına bilmenin ötesinde, somut olarak bir şey söyleyecek durumda değilim. Çalışmanın içindeki yoldaşlar bunu daha iyi bilirler. Ama kurallara riayet edilmediği, gevşek davranıldığı, uzun vadeli düşünülmediği, epey liberal davranış ve uygulamanın sözkonusu olduğu yaygın olarak dile getiriliyor. Aslında bu, örgütteki genel disiplinsizliğin, genel gevşekliğin, gizlilik alanındaki bir ortaya çıkış biçimi oluyor. Buna bir çare bulmak gerekiyor. Sanıyorum seçilecek yeni Merkez Komitesi'nin bununla ilgili belli tedbirler alması gerekiyor. Bu konuda örgütte bir silkinme, bir toparlanma yaratabilmesi gerekiyor. Bu yapılmadıktan sonra, özellikle insanları ve ilişkileri -ilişkilerden burada örgüt organlarını değil basbayağı bireyleri kastediyorum- deşifre eden davranışlardan, bireyleri gereksiz yere deşifre eden davranışlardan kaçınılmadığı sürece, ilerde bir karşı devrim saldırısı durumunda hiç de geçmişteki akibetten farklı bir akibetle karşı karşıya kalmayacağımızı her yoldaş bilmelidir. Çünkü polis geçmişte aslında insanların örgütsel konumlarını çok da bilmiyordu, fakatonları kişi olarak tanıyordu, tespit etmişti. Ve tanıdığı kişileri toplayınca faaliyeti zaten kesintiye uğratıyor, örgüte bir darbe vurmuş oluyordu. Yanısıra buradan giderek, diyelim işkenceyle sonuç alabildiği ölçüde, bu daha büyük tahribatlara, daha büyük yaralara pekala dönüşebiliyordu.

Tam da bu son noktada geçmişin bir tecrübesi olarak şunu da gözetmek gerekiyor. Geçmiş örgütler düşmana ya da diğer devrimci örgütlere karşı illegalitede az çok bir titizlik göstermekle birlikte, kendi iç illegalitelerinde ciddi bir titizlik göstermediler. Bir örgütün belli bir alandaki kadrosunu daha farklı bir alandaki kadrosundan gizleyebilmesi de önemli bir sorundur. Gereksiz yere bu ilişkilerin içiçe geçmemesine özen göstermesi de önemli bir sorundur. Bir kadronun kendi görev alanı dışındaki bir başka kadronun görevini bilmemesi de çok önemli bir sorundur. Bunu iç illegalite kavramı içinde düşünmemiz gerekiyor. Ve alandaki zaafların tahrip edici sonuçlar yaratabildiği 12 Eylül döneminin açık bir deneyimidir. Burada yalnızca güvenden, yoldaşlarımızın sağlam devrimciler olduğu ve siyasal polis karşısında sağlam duracağı gibi bir inançtan hareket edemeyiz. Bu inancı taşımalıyız, yoldaşlarımıza güvenmeliyiz; ama örgütün güvenliğini ve sürekliliğini kesinlikle bu tür bir inancın üzerine değil, illegalite kurallarına ve gereklerine ve bunun bir parçası olarak iç illegaliteye bağlamalıyız.

Son bir nokta daha var. Kuşkusuz legal imkanları kullanmaya başladığımız bir dönemde illegalite alanında sağlamış bulunduğumuz gelişmeyi, elde ettiğimiz mevzileri korumaya özel bir önem vermeliyiz. Ama bunun kendisi öte yandan legal araçları, legal yöntemleri kullanma konusunda belli bir zayıflığa, ya daaşırı bir temkinliliğe yolaçmamalıdır. Bütün mesele bu ikisini gerçekten doğru bir tarzda bağdaştırabilmektir. İllegalite sorununu özellikle bizim koşullarımızda hayati bir sorun olduğu için, legal imkanları kullanmaya başladığımız birdönemde bile dönüp haklı olarak illegalitenin önemini vurgulamak, buna ilişkin uyarılar ve tedbirler üzerinde durmak durumunda kalabiliyoruz. Normalde örgütün legal yöntem ve araçları kullanacağı bir dönemde, asıl olarak, bunları nasıl başarıyla kullanabileceği sorunu üzerinde tartışabilmesi gerekiyor. Ne var ki bu tartışmanın bir boyutu yine de illegalitenin buna rağmen nasıl korunup güçlendirilebileceği sorununa gidip dayanıyor.

Şöyle özetlemek mümkün: Doğru bir çalışma tarzı ve illegaliteyle legalite arasında kurulmuş doğru bir ilişki, legal imkanları illegal temeli güçlendirecek bir tarzda kullanabilmek anlamına gelir. Legal imkanları bir tür kullanırsın, illegal yapıyı tasfiyeye dönüşür; bir başka tür kullanırsın, illegal yapıyı güçlendiren, pekiştiren, rahatlatan ve koruyan, onun etkinlik alanlarını genişleten bir sonuç yaratır. Bu biraz da bir ustalık, bir sanat oluyor. Bu ustalığı edinebilmek ise ancak gerçek politik yaşam içerisinde mümkündür.

Gençlik hareketinin sorunları

'80'in Eylül'ünde süngü zoruyla kesintiye uğrayan gençlik mücadelesi, '80'li yılların ortalarına doğru tekrar ortaya çıkmaya başladı. Bu yıllarda ülkedeki baskı ve terör ortamının görece yumuşaması koşullarında, bu koşulların da dolaysız etkisiyle, gençlikte ilk önemli hareketlilikler gözlenmeye başlandı.

Türkiye'de kapitalizmin görece geriliği ve burjuvazinin bu oranda güçsüzlüğü doğrudan sistemin gençliğe bir şeyler vaadedememesi sonucunu doğuruyor. Sistemin gençliği bu noktadan elinde tutması güç hatta imkansız. Bu noktada burjuvazi gerici ideolojik bombardıman ve buna direnebilenlere ise fiili zor uygulamak zorunda kalıyor. İşte 12 Eylül sonrası yaşanan ve hala yaşatılmaya çalışılan da bu. Bunun kurumları oluşturuldu ve yaşama geçirilmeye çalışıldı. H.Fırat yoldaşın deyimiyle gençlik bir tür "rehabilitasyon"a tabi tutuldu. Başarılı olabildiler mi? Bir dönem için evet ve bu rehabilitasyon bir süre daha etkisini gösterecektir. Ancak uzun süreli başarılı olmaları olanaksızdır. Türkiye devrim toprağıdır. İşçi sınıfının partili mücadeleye başlaması koşullarında bu durum son bulacaktır.

Üniversitenin kışlaya çevrildiği, gençliğin her türlü saldırıya uğradığı, en temel demokratik hakların kırıntısının bile bırakılmadığı bir dönemin sonunda gençlik kendisinin bu en temel ve demokratik hakları uğruna mücadeleye girişti. Mücadelenin ilk biçimi dernek kurma çalışmaları oldu. Dernekler mücadelenin birer örgütü olmak yerine bir dönem kendisi oldular. Burjuvazi buna bile izin vermek istemiyordu. Bin bir türlü baskı ve engellemelere karşın birçok üniversitede dernekler kuruldu ya da fiilen varedildi. Bu dönemde bu çabaların başını reformistler ve tek tek devrimci öğrenciler çekiyordu. Aynı süreçte gençlik içinde olumlu bir etki yaratıldı ve dernekler hızla etkili olmaya başladılar. Burjuvazi bunu engellemek için daha fazla polis terörüne başvurdu ve bir süre sonra tek tip dernek yasa tasarısı hazırlandı. Devrimci grupların gençlik içinde etkilerinin hızla arttığı bu dönemde, gençlik buna bir dizi militan eylemlilikle cevap verdi ve yasa önerisinin geri çekilmesini sağladı. Bu mücadele süreci aynı zamanda reformistlerin de gençlik içinden tecrit olmalarını doğurdu. Zaten hızla militanlaşan bir gençlik hareketinde yer almak onların burjuvaziye şirin görünme ve yasallaşma çabalarına uygun düşmüyordu. Bu nedenle varolan kadrolarını mücadelenin dışına çektiler. Kitlesel ve militan bir gençlik hareketi, politik bir gençlik hareketi yaratılması yolunda bu önemli bir ilerlemeyi ifade ediyordu. Hareket bir kısım gerici zincirlerinden kurtulmuştu.

Burada bir noktayı belirtmek gerekir. Gençlik kendi başına bir sınıf oluşturmasa da varolan sınıf ve tabakalardan bağımsız değildir. Aileleri ve yaşamlarıyla onlara bağlıdırlar, onlardan etkilenirler. Buna ek olarak üniversite gençliğinin bilgi birikimi, aydın olma özelliği var. Son olarak da düzenin gençliğe verebilecek çok şeyi olmadığını eklersek, gençliğin nesnel olarak, ülkemizde devrimci bir potansiyel taşımasının nedenlerini kavrarız. Çünkü onlar ağırlıklı olarak işçi, ücretli ve yoksul köylü kökenlidirler. Buna Kürt kökenli gençleri de eklemek gerekir. İktidar mücadelesi verenler bu önemli kitle potansiyeline tavırsız kalamazlar. Özellikle '80'lerin sonunda, Türkiye'de devrimci hareketler yeniden toparlanma çabalarına girdikleri ölçüde, gençliğe önemli bir kadro potansiyeli olarak yaklaştılar. Zaten Türkiye'de hak arama temelinde bir mücadele geleneğinin fazla olmayışı, ayrıca 12 Eylül'den beri yaratılan korku ve yılgınlık ve pasifizm hareketin çeperini daraltan bir etki yaratıyor. Devrime, devrimcilere sempati duyan gençler oluşturuyor hareketin gövdesini. '80'de üzerlerinden "tank" geçen ve bu aynı dönemde yeni yeni toparlanmaya başlayan devrimci gruplar, sağlıksız, rekabetçi bir yaklaşımla da olsa gençlik içinde önemli bir güç kazandılar. Ancak bu rekabet kimi zaman taşlı, sopalı kavgalara varan bir hale geldi ve geniş gençlik kesimlerinde olumsuz bir etki yarattı. Bu durum gençlik hareketine büyük zararlar verdi.

Bugün gençlik hareketinde bir "kısırlığın" varlığı sürekli sözü edilen bir durum. Hareketin darlaştığı, kitlelerle kucaklaşamadığı yönünde bir dizi benzer saptamayı her yerde okumak mümkün. Bir dönem merkezileşme buna bir çözüm olarak görüldü. Ancak yaşanan süreç birliği değil, ayrılığı doğurdu. Gençlik hareketinin belirli günlerde protestolar ve eylemler yapmaktan ibaret bir konumda sıkışması koşullarında, sonuçta bunu en iyi yapanların diğerlerinden ayrılması doğaldır. Bu koşullarda gençliğin tek merkezliliğide yakın görünmüyor. Ancak eğer bir "kısırlık" varsa onu burada aramak doğru değil. Bu durum olsa olsa bir sonuçtur. "Kısırlık" daha fazla işgal vb. radikal eylemlilikler yaratılamamasında da değil.

Hareket bugün, burjuvazinin büyük ölçüde de-

netleyebildiği düzeyde devam ediyor. Gruplar yeni bir kaç insan kazanıyor ve belirli günlerde anma ve protesto eylemleri yapılıyor. Bu durum aşılamıyor ve geniş gençlik kitlesini etkilemeye ve seferber etmeye yönelik düzenli bir siyasal faaliyet yaratılamıyor. Üniversite yaşamına, özgün sorunlara ilişkin bir çalışma dahi gereken etkinlik ve ısrarla sürdürülemiyor. Hareketin geldiği nokta 40-50 kişiyle yapılan dernek toplantıları ve 150-200 kişiyle gerçekleştirilen kapalı devre eylem sınırları içindedir. Bire bir ilişkilerle gençlik çalışması yürütme konumuna düşüldü. Oysa bütüne yönelik sistemli, düzenli bir devrimci çalışma yapılmadan tek tek ilişkilerin seferber edilebilmeleri ve örgütlenmeleri istisnadır. Oysa hem içinde çalışma yürüttüğümüz alana ilişkin sorunlar ve istemler hem de parçası olduğumuz toplumun bütünün sorunları ve istemleri temelinde yürütülecek sistemli bir politikleştirme çalışması yapmadan bir adım bile atamayız. Devrimci çalışma tarzı, kitlelerin içinde, onların bütün demokratik istem ve özlemlerini formüle ederek, bunun mücadelesini yürüterek, her bir sorunda parçayla bütün ilişkisini doğru kuran politik bir çalışma tarzıdır. Burjuvazinin politikadan uzaklaştırmaya çalıştırdığı kitleyi biz politikayla uğraşır hale getirmek zorundayız. Bu çaba ancak alana ve ülke geneline ilişkin sorunlarda doğru politik tavır ve genel gençlik kitlesi içerisinde bu doğrultuda yapılan sistemli ve düzenli faaliyetle başarıya ulaşabilir. Bu konuda şu örnek dikkat çekici: Öğrenci örgütlülüklerinin Kürt ulusal sorununa daha çok ilgi göstermesi ve Kürt özgürlük direnişine destek vermesi sonucu, Kürt kökenli öğrencilerin bu örgütlülüklere ve gençlik mücadelesine günbegün artan bir katılımı söz konusudur. Kürdistan'daki özgürlük direnişi Kürt kökenli öğrencileri sürekli politikleştirmektedir. Ve bu mücadelenin gelişmesi doğrultusunda ve ona destek verildiği ölçüde, Kürt kökenli öğrencilerin gençlik mücadelesine katılımları artacaktır.

Bunun dışında gençlik hareketindeki kısırlığın daha üst düzeyde, daha "yetkin" vb. örgütlenmelerle çözümlenebileceğini düşünmek bir ham hayaldir. Örgüt bir araçtır. Mücadelenin düzey ve içeriğine uygun örgütlenmeler mücadelenin gelişiminde etkili olurlar, ama hepsi o kadar. Mücadelenin ulaştığı her yeni boyut, her yeni ihtiyaç kendi durumuna uygun bir örgütlenmenin yaratılmasını zorunlu kılacaktır. Örneğin öğrenci gençliğin örgütlenmesi sorununda biz öğrenci temsilcilerinden oluşan konseyler (ÖTK) temeli üzerinde kurulan federasyon tipi bir merkezi birliğin kurulması gerektiğini savunduk. Bugün İstanbul'da böyle bir örgütlenme yaşama geçirildi. '70'lerin Türkiye'sinde önemli bir işlevi olan ve o günün koşullarında hareketin ileri taşınmasında önemli etkileri olan bu kurumlar bugün fazla bir önem taşımıyorlar. Örgüt sorununu bu çerçevede düşünmek anlamlı olabiliyor.

Gençlik hareketinin bugün içinde bulunduğu olumsuz durum ve bunun aşılması için devrimci demokrasinin öneri ve çabaları şunu gösteriyor: Hareketin önderliğini elinde bulunduran devrimci-demokrasi onu ileriye taşıyamaz. Türkiye'de devrimci demokrasi dönemi kapanmıştır. Artık toplumsal hareketin temel gücü işçi sınıfı, ağırlığını daha çok hissettirmeye başlamıştır. Gençlik alanında da işçi sınıfının partisi ve ideolojisi önderlik etmeye başlayacaktır. Partinin yol göstericiliği dönemi yakındır. Bu durum gençlik alanında da büyük bir ilerlemeyi ifade edecektir.

Gençlik hareketine yol gösterecek devrimci bir partinin, ihtilalci bir komünist partisinin olmadığı bugünkü koşullarda, militan ve kitlesel, işçi sınıfının devrimci yolundan yürüyecek bir gençlik hareketi yaratmanın bugünkü somut hedefi olan genel gençlik kitlesini politikleştirmek ve ileri unsurları örgütlü bir güç haline getirmek görevi komünist gençlere düşmektedir. Bugün komünist gençler harekete önderlik edebilecek durumda olmasalar bile, çalışmalarının kendisi bu aynı politikleştirme temel görevine, diğer devrimci grupları çekecektir. Ayrıca bu noktada birlikte hareket edilebilecek ileri unsurlar vardır ve onlarla birlikte hareket etmeliyiz.

Son olarak, gençlik önemli bir toplumsal dinamiktir. Gençlik hareketi bugün bir takım olumsuzluklar taşısa da, varolduğu kadarıyla devlet güçleriyle açık savaşım yürütebilen militan bir güçtür. Bu alanda yürütülecek sağlıklı ve düzenli bir devrimci faaliyet önemli adımların atılmasını sağlayacaktır. Kitle hareketi düz bir çizgi izlemez; o, inişli çıkışlı gelişir. Bir "laf atma" olayı ile başlayan ardından hızla kitlesel politik bir gösteriye dönüşebilen hareketler bu gerçeğin bir göstergesidir. Bugün burjuvazi liseleri medreselere çevirmişse ve oradan devrimci öğrenci akımı çok yavaşlamışsa bile, üniversite öğrencileri arasında denge burjuva çocukları lehine bozuluyorsa bile, şunu unutmamak gerekir. Burjuvazi gençliğin sorunlarını çözemez ve ona bir şey veremez. Gençliğin kurtuluşu da sosyalizmdedir.

Ve yarın, politik gösterilerin damgasını vurduğu bir işçi hareketinin, daha da kitleselleşmiş Kürt özgürlük direnişinin gençlik hareketini hızla ileriye çekeceği açıktır. Bu süreçte kuşkusuz ki, gençlik de devrim mücadelesinde kendi yerini alıp işçi sınıfının yanında, onun yolunda olacaktır.

H.Can

(Baştarafı s.24'de)

*

Ekim yalnızca bir önderlik kürsüsü değil, aynı zamanda tüm bir örgütümüzün kürsüsüdür. *Ekim* bunu daha yayın yaşamının başlangıç döneminde açıkça ilan etmiştir. Buna ilişkin yazıdan uzunca bir parça buraya aktarmak hiç de yararsız olmayacaktır.

" Fakat öte yandan adına layık her devrimci siyasal örgüt, bilinçli ve düşünen insanlar topluluğudur. Her gerçek devrimci bilinçli ve düşünen bir savaşçıdır, öyle olmalıdır. Bilimsel bir dünya görüşüne ve muazzam bir evrensel düşünce mirasına sahip marksist-leninist örgüt ya da partiler için, onların savaşçı militanları için, bu söylenenler özellikle geçerlidir. Parti önderliği kavramı ve kurumu, partinin kendisinin bir sınıfın öncü kuvveti, bir mücadelenin sürükleyici motoru olduğu gerçeğini kararmamalıdır. Öncü bir partinin militanları partinin genel niteliğini kendi kişiliğinde somutlayan ve yansıtan bireyler olabilmelidirler. Kendi partisinin düşünce yaşamına katılmayan, görüş, düşünce, öneri ve eleştirilerini sürekli ve sistemli olarak parti yaşamında, özellikle onun yayın organlarında ortaya koymayan bir militan, kelimenin dar, teknik anlamında bir savaşçıdır ancak. Parti üyelerini, savaşçı militanları partinin düşünce yaşamına katmak için sürekli çaba harcamayan, bunun için gerekli araç ve olanakları yaratmayan yöneticiler ise, bilinçli savaşçılar topluluğunun önderleri değil, güdücü örgüt bürokratları olabilirler yalnızca.

Ekim'in tüm yoldaşlarımız için fikir kürsüsü olduğu vurgusu bu kapsamda düşünülmelidir. Biz tüm yoldaşlarımızı devrim ve sosyalizm davası için yalnızca maddi güç ve yeteneklerini değil, zihinsel güç ve yeteneklerini de seferber etmeye, bunun bir gereği olarak Ekim'e aktif ve sürekli katkıya çağırıyoruz. Militanların yayın organlarına katkısını çeşitli olayların haberlerini, çevrelerinde olup bitenlerin ham bilgisini gazeteye iletmeye indirgeyen anlayış, geçmişin bu yetersiz ve kısır anlayışı, geride kalmalıdır artık. İdeolojik-siyasal sorunlarda edilgen tutum, bunu yalnızca önderliğin işi görme eğilimi, devrimci hareketin bu yerleşik zaafı, bizim saflarımızda da sürüyor ve kuşkusuz aşılması kolay olmayacaktır. Fakat biz aşılması için bilinçli ve sürekli bir çaba harcamak kararındayız."

(*Ekim'den okurlara*, sayı: 15, s.4)

Ekim'in bu çağrısı ve yayın politikası, kadrolarından ve sempatizanlarından önemli bir destek ve karşılık buldu. En yeni, en sıradan yoldaşlarımız bile görüş, düşünce ve eleştirilerini *Ekim*'e iletmek çabası gösterdiler. Bu politika sayesinde o gerçek bir örgüt yayını kimliği kazandı. Düşünen, tartışan, değerlendiren, ifade eden, eleştiren bilinçli ve kişilikli kadroların yetişmesine hizmet etti.

Yeni dönemde *Ekim*'in bu yönünü daha da geliştirmeliyiz. Bu tüm örgüte, tüm yoldaşlarımıza büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Şu ara örgüt içinde, organ toplantılarında, sıkça gündeme getirilip tartışıldığı gibi, son dönemlerde *Ekim*'e örgüt katkılarında belli bir azalma sözkonusudur. Örgütümüzün geliştiği ve politik faaliyetini çoğalttığı bir dönemde ortaya çıkan bu sonuç bir çelişkinin ifadesidir. Oysa gerek gelişen ve geliştiği ölçüde bir dizi sorunu da beraberinde gündeme getiren örgüt yaşamı, gerekse etkinliği artan politik faaliyetimiz, Merkez Yayın Organı'nın daha yoğun, daha etkin bir kullanımı sonucu yaratabilmeliydi. Merkez Yayın Organı örgüt yaşamımızın ve faaliyetlerimizin aynası olabilmelidir. Görüşler, eleştiriler, öneriler, istemler, aksaklıklar, çözüm gerektiren sorunlar, somut faaliyetler, bu faaliyetlerin ortaya çıkardığı deneyimler vb., tüm bunların yazı, haber, değerlendirme ya da eleştiri olarak *Ekim*'e yansıyabilmesi gerekir. Bu hem Merkez Yayın Organı'nın örgütün tüm yaşamını ve faaliyetini kavrayıp kucaklayabilmesi için gereklidir, ve hem de, tam da bu yolla harekete önderlik ihtiyacına gereğince cevap verebilmesi için. Merkez Yayın Organı, hareketimizin politik ve örgütsel yaşamına ancak sürekli bir iletişim, sürekli bir bilgilendirme, örgüt ve kadroların sürekli ve dolaysız katkıları yoluyla hakim olabilir. Ayrıca yoldaşlar yalnızca yayınlanmak üzere değil, ideolojik, siyasal, örgütsel ya da pratik çalışmaya ilişkin, kısaca istedikleri her konuda *Ekim*'e özel olarak yazmalı, bilgilendirmeli, eleştirmeli, tartışmalı, diyaloğa girmelidirler.

Ekim, bugüne kadar olduğu gibi, aynı zamanda örgüt demokrasisinin, örgüt içinde açıklığın da bir kürsüsüdür. Hareketimizin tüm üye ve sempatizanları, politik ve örgütsel yaşamızın zaaflarını, aksaklık ve bozukluklarını *Ekim* üzerinden tüm örgüte ve kamuoyuna iletmek hak ve olanağına sahiptiler. Bu aynı zamanda örgüte karşı bir gö-

revdir de. Yoldaşlar bu tür konularda görüş ve eleştirilerini Merkez Yayın Organı'nda açıkça ortaya koydukları ölçüde, bu sorunlarımızı açığa çıkaracak, onları tüm örgüte maledecek, böylece de giderilmesi için tüm örgütün hem baskısı hem katkısı harekete geçirilmiş olacaktır. Bugün örgütümüzde bir dizi eleştiri ve yakınma konusu var. Dar çevrelerde, ikili-üçlü ilişkilerde bunlar tartışılıyor. Ve görülebildiği kadarıyla, bu tür tartışmalar sorunların çözümüne götürmediği gibi, örgüt yaşamı için sağlıksız, hatta bazen tahrip edici sonuçlar da yaratabiliyor. Bunları örgüt platformlarında ortaya koymak ve Merkez Yayın Organı'na yazmak varken bundan geri durmak ve sağlıksız sonuçlara meydan vermek gerçekten şaşırtıcı. Bunu geçmişin küçük-burjuva örgütlerinden kalma bir alışkanlık saymak gerekir. Bugün EKİM yarınsa partimiz, kapalı sızlanma ve dedikodulara tümüyle kapalı, açık devrimci eleştiri ve tartışmayı ise sıradan bir hücreden hareketin Merkez Yayın Organı'na kadar sürdürebilen, bu leninist geleneği kendi yaşamına tümüyle maletmiş bir örgüt olabilmelidir.*

*

Ekim'in aldığı yeni biçimin ortaya çıkardığı sorunlardan biri, sayfa sayısının sınırlılığından dolayı, katkıda bulunacakların artık kısa ve özlü yazmak zorunda olduklarıdır. *Ekim*'de dört sayfayı aşan yazıları artık nadiren yayınlayabileceğiz. Bu bile ancak temel sorunları işleyen yazılar için olanaklı olabilecektir. Kısa ve özlü yazmak zorunluluğunun yalnızca yayınlanmak üzere gönderilmiş yazılar için geçerli olduğunu, öteki tüm yazı ve mektupların istenilen uzunlukta tutulabileceğini ve kendi payımıza mümkün mertebe kapsamlı tutulmasından yana olduğumuzu da belirtelim.

Örgütümüz Konferansını yapmış, bir dizi temel ve taktik konuda görüşlerini *Değerlendirme ve Kararlar* halinde özetlemiş bulunmaktadır. *Ekim*, hareketimize bugüne kadarki gelişmesi içinde ideolojik kimliğini veren temel belgeler yanında, Konferansımızın bu temel metinleri ışığında bir yayın çizgisi izleyecektir. *Ekim* için bağlayıcı temel budur. Bunun ötesinde, şu veya bu yoldaşın herhangi bir yazısında yeralabilecek belli farklı görüş ya da yaklaşımlar doğal olarak imza sahibini bağlar. *Ekim*'in böyle farklılıklar içerebilen bazı yazıları yayınlamasını yadırgayan ya da eleştiri konusu edebilen yoldaşlarımız olabiliyor. Bu onların EKİM'in örgütsel demokrasi ve açıklığa ilişkin yaklaşımlarını gözden kaçırdığını gösterir. Yeni ve farklı bazı yaklaşımlar varsa ve kuşkusuz bunların yanlışlığı inancı taşınıyorsa, bu inancı taşıyan yoldaşların da bu yanlışları eleştirme hak ve olanakları mevcuttur. Bu bir örgütün fikir yaşamına canlılık ve zenginlik katar. *Ekim*, bu tür durumlarda, savunulan fikir siyasal bakımdan ciddi pratik sakıncalar taşımıyorsa, kendi eleştiri hakkını saklı tutacak, yalnızca yayınlamakla yetinecektir. Gerekli gördüğü durumlarda ise, açıklama yapma ya da eleştiri hakkını doğal olarak kullanacaktır.

Ekim yaygın bir dağıtım için şimdi iki bakımdan daha elverişlidir. İlkin sayfa sayısını düşürmek teknik yönden yaygın bir dağıtımı kolaylaştırmaktadır. Öte yandan, teorik içeriği, yani "ağır"lığı alınmış, politik ve pratiğe dönük yönü önplana çıkmış bir yayın organı olarak *Ekim*'i, böylece artık daha çok sayıda ve daha sıradan insanlara iletmek olanaklıdır. Sayfa sayısı yarı yarıya düşmüş bir *Ekim*'in dağıtımını en kısa zamanda ikiye katlamak ve bunu sürekli artırmak görevi var önümüzde. Bu görev tüm yoldaşlarındır.

Son olarak da *Ekim*'in periyodunu 15 güne indirmek sorununa değinmek istiyoruz. Olayların ulaştığı hız ve hareketimizin ulaştığı gelişme düzeyi bunu şimdiden gerektirmektedir. Fakat yazık ki, örgütsel altyapımız, baskı ve dağıtım ağımız, bir bütün olarak örgütsel hazırlığımız henüz buna elverişli değil. Yeterli örgütsel hazırlıktan yoksun olduğumuz bir durumda daha sık periyotlu bir *Ekim*, örgütümüzün ayağına dolanmak riskini ciddi olarak taşımaktadır. Daha sık periyotlu bir *Ekim* mi istiyoruz, o halde örgütsel yapımızı geliştirmek ve asgari bir oturmuşluğa ulaşmak için daha çok ve daha sıkı çalışmalıyız.

EKİM

---

* Tüm örgütü, tüm üye ve sempatizanlarımızı *Ekim*'e daha etkin ve daha sistemli bir katkıya çağırdığımız bu vesileyle, merkezi ya da mahalli düzeyde yönetici bir kısım yoldaşlarımızın bu konuda sıradan üyeler kadar bile duyarlı ve sorumlu davranmadıklarını da ifade edelim.

Ekim'den yoldaşlara

Aylık periyotlara dayalı dört düzenli yayın yılını 48 sayı ile geride bırakan *Ekim*, elinizdeki 49. sayısı ile yalnızca bir yeni yayın yılına değil, aynı zamanda yayın yaşamında yeni bir döneme de başlamış bulunuyor. *Ekim*, bir süre için yayınını yine aylık periyotlarla sürdürecek; fakat bundan böyle, illegal bir yayın organı olarak onu fazlasıyla hantallaştıran teorik yükü büyük ölçüde artık alınmış ve buna bağlı olarak da sayfa sayısı hemen hemen yarı yarıya düşürülmüş olarak...

Ekim'in kusurları ve yetersizlikleri üzerine kuşkusuz çok şey söylenebilir. Bununla birlikte onun dört yıllık yayın yaşamı boyunca bir hareketin şekillenmesinde ve gelişmesinde oynadığı büyük rol yine de tartışılamaz. *Ekim*, devrimci hareketin geleneksel platformundan yaşanan köklü bir ideolojik kopuşun geliştirilmesinde, politik ve örgütsel bir kimlik ve varlık kazanmasında bir yayın organı olarak özel bir rol oynamıştır. *Ekim*'in sağladığı başarı gelinen yerde kendisini aşmıştır. Dün hareketimiz bir yayın organı olarak *Ekim* üzerinden tanınırdı; şimdi artık bir yayın organı olarak *Ekim* hareketimiz üzerinden tanınır ve anılır hale gelmiştir. Bu, *Ekim*'in kendi işlevini hiç değilse asgari bir başarıyla gerçekleştirdiğini kanıtlar.

Ekim, yeni şekillenmekte olan bir hareketin dört yıldır tek yayın organı olarak kaldı. Bu onu çok yönlü ve özellikle hareketin büyümesine paralel olarak taşımakta doğal olarak zorlandığı yüklerle yüzyüze bıraktı. İlk belgeler ile bir ilk kitap çalışması dışında, hareketimizin tüm ideolojik açılımları *Ekim* aracılığıyla gerçekleşti. Bu yalnızca işlev karışıklığı yaratmakla kalmadı; aynı zamanda, illegal bir yayın organı için hem gereksiz olan hem hantallık yaratan bir teorik yük demekti. Hareketimiz teorik faaliyetini bu işlevin taşıyıcısı olacak ayrı bir yayın organına aktaracak güç ve olanaklara ulaşamadığı sürece *Ekim* bu yükü zorunlu olarak taşıyacaktı. Bu durum, asıl olarak politik faaliyetin ve örgütsel gelişmenin temel aracı olması gereken siyasal bir merkez yayın organının, bu işlevlerinde zayıf kalması sonucunu da kaçınılmaz olarak yarattı. Bugüne kadar örgüt kadroları ve sempatizan okurlar bu zayıflığı ve işlev karışıklığını bir çok kez ve haklı olarak eleştiri konusu yaptılar. Aslında hareketimiz bir teorik yayın organı çıkarmak niyetine paralel olarak bu duruma daha erken bir tarihte müdahale etmeye çalıştı. Fakat eldeki güçlerin yetmezliği kadar yeterince planlı kullanılamaması sorunun bugüne sarkmasına yolaçabildi Gelinen aşamada, Konferansımızın da açık olarak belirlediği gibi, hareketimizin yakıcı hale gelmiş ihtiyaçları yayın faaliyetimizde bir işlev farklılaşmasını gerektirmekte, hareketimizin biriktirdiği güçler ise bu tür bir farklılaşmayı olanaklı kılmaktadır.

Ekim, EKİM örgütünün Merkez Yayın Organı'dır. Yeni durumda onun bu işlevinde bir değişiklik olmayacak, dahası belki de ilk kez olarak, bu işlevini uygun koşullarda gerçekleştirme olanağını bulmuş olacaktır. Bir merkez yayın organı herşeyden önce hareketin ideolojik önderi olabilmelidir. Bunun içinse, Lenin'in sözleriyle, *"teorik gerçekleri, taktik ilkeleri, genel örgütlenme görevlerini ve herhangi bir an için tüm partinin genel görevlerini"* geliştirip ortaya çıkarabilmelidir. Teorik çabanın ağırlıklı olarak ayrı bir yayına aktarılması *Ekim*'in önemini azaltmayacak, tersine artıracaktır. Devrimci bir siyasal hareketin teorik çabası yürüttüğü mücadelenin siyasal ve örgütsel ihtiyaçlarına göre şekillenir, bu ihtiyaçları karşılar. Teorik çabanının ortaya çıkardığı sonuçları, yarattığı açıklığı, politik ve örgütsel faaliyetin yolgösterici hattı olarak değerlendirmek bir Merkez Yayın Organı'nın temel işlevlerinden biridir. Teorik yükünün alınması onun teorik işlevini kaybetmesi değil, fakat bu işlevi artık daha farklı bir tarzda, deyim yerindeyse teoriyi politikaya yedirerek, politik ve örgütsel sorunları ulaşılmış teorik açıklıkların ışığında irdeleyerek ve pratik çözümlere bağlayarak gerçekleştirmesi demektir. Merkez Yayın Organı sürdürülen bütün politik ve örgütsel faaliyetin yolgöstericisi, yönlendiricisi, bu çerçevede biçimlenen merkezi önderliğin kürsüsüdür. Aynı şekilde Merkez Yayın Organı, *Ekim*, örgütümüzün temel ve taktik konulardaki görüş ve politikalarının, hedef ve görevlerinin dolaysız ve bağlayıcı taşıyıcısı, yansıtıcısıdır. Yığınlar ve kamuoyu karşısında örgütümüzün sesi ve kürsüsüdür.

(Devamı s.22'de)